ФЕВРАЛИИН 10—СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДТЭ ҺУНГАЛТА ХЭХЭ ҮДЭР

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 29 (4921) | 1946 он, февралиин 7, четверг | Сэн 20 мүнгэн

Социалистическэ хүдөө ажалые үшөө ехээр дэбжүүлхые хэн хүсэнэб, манай орон улам ехэ талхатай ба хүдөө-ажахын бусад продуктнуудтай байхын тулада, бүхы колхознигуудай шанга шадалтай ба культурна байхын тулада хэн эрмэлзэнэб, тэрэ хүн коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө голосовалха байна

(Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Центральна Комитедэй хандалгаһаа).

Республикын ажалшадай политическэ дэбжэлтэ

Бүхы һунгагшадта, эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэришэн, эрэгтэй эмэгтэй таряашан, Улаан Армиин ба Уһан-Сэрэгэй Флодой сэрэгшэд, советскэ интеллигенцидэ зорюулһан Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Центральна Комитедэй хандалгые республикын эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэришэд, колхозно таряашад болон интеллигентнүүд үнэн зүрхэнһөөн һайшаажа угтаба.

Хандалга толилогдоһон хэблэл газетэнүүдые ажалшан бүхэн оложо, бүхы гэр бүлөөрөө уншахаһаа гадна, тус хандалгатай танилсуулхын түлөө зарлагдаһан митингнүүд болон суглаанууддта ерэжэ, энэ түүхэтэ документтэй гүнзэгыгөөр танилсахые хүсэнэд.

Тус хандалгые радиогоор дамжуулхадань, республикын хэдэн зуун, мянган ажалшад шагнажа, угаа ехээр һонирхожо байгаа. Мүнөө партийна организацинуудай пропагандистнууд болон агитаторнууд болбол энэ хандалгатай бүхы ажалшадые танилсуулха тушаа тон хүнгүй, тэрээнтэй хамта тон хариуусалгатай хүдэлмэринүүдые хэжэ байха юм. ВКП(б)-гэй олонхи айкомууд хандалга толилогдоһон газетэнүүдые абамсаараа. Аймагайнгаа центрын агитаторнууд болон пропагандистнуудые суглуулжа, семинар ба али зүблөөнүүдые үнгэргэһэнэй хамта, эндэ хабаадалсаһан түшэ ба эдибхитэй пропагандистнуудые олон нютагуудтахи партийна эмхин организацинуудта энэ хандалга бэшэгтэй ниитые танилсуулха хэрэгтэнь туһалажа үзүүлхын тулада эльгээхэ ехэхэн эмхидхэлэй хүдэлмэри хэжэ байна.

Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Центральна Комитедэй хандалгые советскэ арад, тэрэ тоодо манай эндэхи ажалшад агуу ехэ илалтануудые түйлаһанай дүн ба саашадаа манай Эхэ оронойнь улам ехээр хүгжэн бадарха ябадалда сэсэн мэргэн заабари үгэһэн большевистскэ программа гэжэ тоолоно.

Улан-Удэ станциин депогой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшадай суглаан дээрэ тус депогой хуушанай хүдэлмэришэн нүхэр Романов иигэжэ мэдүүлбэ:

— Энэ алтан үгэнүүдэ бэшэгдэһэн документ хадаа манай советскэ арадай агуу ехэ илалтануудые хайшан гэжэ туйлаһан ябадалые эли тодоор харуулһанһаа гадна, большевистскэ партиин ба советскэ правительствын, арадуудай агуу ехэ вождь, Советскэ Союзай Генералиссимус нүхэр Сталинай удэр бүриин хүтэлбэри ба жолоодолго доро тэдэнэрэй саашадаа хүн түрэлхитэнэй түүхэдэ үзэгдөөгүй ехэ илалтануудые түйлаха зам темнай харуулһан программа мүн,—гэжэ омогтой доргюунаар мэдүүлхэдэнь, тэндэ хабаадалсаһан олон хүдэлмэришэд үни удаан замхашагүй альга ташалгануудаар энэ үгыень һайшааһан байгаа.

Тэрэшэлэн олон тоото ажалшадай хабаадалгатайгаар мяханай комбинадай, городской электростанциин, паровозо-вагоноой заводой болон гүрэнэй заводуудай коллективүүдээр митингнүүд ба суглаанууд үнгэргэгдэжэ, тэндэ хабаадалсаһан эрэгтэй эмэгтэй ажалшад энэ хандалгые үнэн зүрхэнһөөн һайшааха зуураа, эндэ хэлэгдэһэн уряалнуудые болото ажал хүдэлмэри дээрээ заатагүй бэелүүлхэбди гэжэ шахаан тангаригаа үнэн зүрхэнһөөн большевистскэ парти ба тэрэнэй Центральна Комитедтэ, мүн агууехэ Сталиндаа үгэһэн шиидхэбэринүүдые ехэхэн дэбжэлтэтэйгээр баталжа абанад.

Манай республикын бүхы һунгагшад хамта 1946 оной февралиин 10-да, СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтануудые хэхэ энэ бүгэдэ-арадай һайндэртэ нэгэн хүн шэнгеэр ерэжэ, коммунистнууд ба партиин бэшэ хүнүүдэй хамтадаа дэбжүүлһэн депутадуудай кандидадуудай түлөө голосуудаа үгэжэ, Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Центральна Комитедэй хандалга соо хэлэгдэһэн уряалнуудые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхын түлөө эршэмтэй шанга бэлэдхэл хэжэ байна гээшэ.

Республикын колхозууд, совхозууд болон МТС-үүдээр, тэндэхи ажалшадай бараанайнь шахуу хабаадалгатайгаар суглаанууд боложо, тэрээн дээрэ Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Центральна Комитедэй хандалгые угаа ехээр хүндэлжэ угтаха зуураа, ажаүйлэдбэриин предприятинуудай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшадтай тон адлихан ажал хүдэлмэринүүд дээрээ яларма илалтануудые түйлаха зорилготойгоор өөһэд дээрээ шэнэ-шэнэ социалистическэ уялгануудые абаад, түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, ажалай үндэр бүтээсэнүүдые түйладаг стахановецуудай тоо олошорно.

„Манай хүнүүдэй шуһаар олдоһон агуу ехэ илалта бүхөөр батадхагдаһай гэжэ хэн хүсэнэб, СССР-эй арадуудай аюулгүй байдалые хангаха ябадалда хэн эрмэлзэнэб, СССР-эй арадуудай гүрэнэй ашаг туһые ба бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай хэрэгые хойно хойноһоонь аршалжа байгаа советскэ гадаадын политикые хэн дэмжэнэб, тэрэ хүн коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө гол с валха байна",—гэжэ Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Центральна Комитедэй хандалга соо хэлэгдэһэн энэ түүхэт уряалнуудые уншахадаа советскэ арад угаа ехээр энээниие хүндэлжэ, бүхы хүсэ шадалаа, хэрбээ хэрэгтэй болоо һаань ами наһаяа Эхэ оронойнгоо аша туһын түлөө үгэхэбди гэжэ угаа ехэ омогорхолтойгоор ажаллажа байна.

Партийна организацинуудай зорилго болбол энэ түүхэтэ хандалгые арад ниитэдэ гүнзэгыгөөр ойлгуулхын тулада пропагандистнууд болон агитаторнуудай хүдэлмэридэ үдэр бүри бодото туһаламжа үзүүлхэ үүргэтэй.

1946 оной февралиин 10-ай—Советскэ Союзай ажалшадай бүгэдэ-арадай һайндэр, Ленин—Сталинай партиие тойрожо тэдэнэрэй нэгэдэһэн ба нягтаран жагсаһаниие харуулһан түүхэтэ үдэр мандаха болтогой!

Барандаа һунгалтада!

Нүхэр Александровай элидхэлые ном болгон гаргахань

Бурят-Монгол гүрэнэй хэблэл В. И. Ленинэй нүгшэһэн үдэрһөө хойшо 22 жэлэй ойдо зорюулагдаһан ёһолол-шапалагай заседани дээрэ 1946 оной январиин 21-дэ нүхэр Г. Ф. Александровай «Ленин—Сталинай агууехэ туг доро» гэһэн темэдэр хэһэн элидхэлые ород ба бурят хэлэн дээрэ ном болгожо гаргахань.

Республикын арад зониие энэ номоор хүсэд хангахын түлөө Бурят-Монголой обкомой агитаци ба пропагандын таһаг 15 мянган экземпляр хэблэхые гүрэнэй хэблэлэй директдэ заабари үгэбэ.

Залуу һунгагшадай суглаан үнгэрбэ

Һаяхан Улан-Удын городой, городской 4-дэхи һунгуулиин участогай залуу һунгагшадай суглаан үнгэрбэ. Энэ суглаан СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадай кандидадта дэбжүүлэгдэһэн адмирал Иван Степанович Юмашевай этигэмжэтэ нюур болохо нүхэр Смирнов гэгшэ залуу һунгагшадта адмирал И. С. Юмашевай биографи ба ажал-ябуулга тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэхэ зуураа, иимэ Ленин—Сталинай партиин эрхим хүбүүн алдарта сталинска флотоводец Юмашевай түлөө голосуудаа барандаа үгэхые уряалба.

Удаань залуу һунгагшадай үмэнэһөө нүхэд Югов, Петренко, Данилов гэгшэд Ленин—Сталинай партиин эрхим хүбүүн адмирал И. С. Юмашев һунгагшадай этигэл найдабариие хүндэтэйгөөр бэелүүлхэ байха. Тиимэһээн бидэнэр энэ кандидадай түлөө голосуудаа үхэбди гэжэ мэдүүлбэд. Суглаанда хабаадалсаһан залуушууд тэдэнэрэй үгые дэмжэн абаа.

Һүүлээрынь суглаанда хабаадалсаһан залуу һунгагшадта «Залуушуулда Советскэ засаг юу үгөөб»—гэжэ лекци уншагдаһан байна.

Нүхэр Л. М. Каганович һунгагшадтайгаа уулзаба

ТАШКЕНТ, февралиин 5. (ТАСС). Свердловой нэрэмжэтэ театр соо Ташкентскэ—Ленинскэ һунгуулиин округһоо депутадта кандидат Лазарь Моисеевич Кагановичтой уулзалганда зорюулагдаһан һунгагшадай суглаан болоо.

Партиин Ташкентскэ горкомой секретарь нүхэр С. К. Емпов гэгшэ суглаае нээбэ:

—Мүнөөдэр бидэнэр СССР-эй Верховно Соведтэ манай кандидат, нүхэр Сталинай тон дүтын соратник ба шаби, манай ороной гүрэнэй ба политическэ мэдээжэ ажал-ябуулгаша Лазарь Моисеевич Кагановичтой уулзахын зорилгоор сугларааби,—гэжэ тэрэ хэлэбэ. Советскэ арад болбол Лазарь Моисеевичые хэлбэришэгүй большевик, Ленин—Сталинай партиин хэрэгэй түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэгшэ, социалистическэ байгуулалтын мэдээжэ эмхидхэгшэ мүн гэжэ һайн мэдэнэ.

1937 ондо Ташкентскэ—Ленинскэ һунгуулиин округой ажалшад Лазарь Моисеевич Кагановичые СССР-эй Верховно Соведэй депутат болгон һунгаһан байгаа. Манай һунгагша нүхэр Каганович арадай этигэл найдабариие нэрэтэй түрэтэйгөөр харюулжа, тэрээнэй үнэн туһамаршань байгаа. Мүнөө энэ һунгалтануудта тус округой ажалшад айхабтар ехэ шэнэ дэбжэлтэтэйгээр нүхэр Кагановичые манай ороной гүрэнэй засагай Верховно органой депутадта дэбжүүлбэ.

Нүхэр Л. М. Каганович ехэхэнээр үгэ хэлэжэ, тэрэнь нэгэтэ бэшэ альга ташалгануудаар таһалагдаһан байна.

Нүхэр Каганович болбол нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро ябажа Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда Советскэ Союзай илалта туйлаха ябадалда хүргэһэн манай орондо социализмые байгуулгын алдарта зам тухай хэлэнэ.

Нүхэр Каганович болбол фашистска богоолшолгоһоо Эхэ ороноо аршалан хамгаалһан ябадалда нүхэр Сталинай агууехэ үүргэ, түүхэтэ илалта хангаһан оронойнгоо бүхы обороные эмхидхэһэн сэсэн мэргэн сталинска хүтэлбэри тухай хэлэжэ үгэбэ. Тэрэ болбол Улаан Армиин ба советскэ арадуудай угаа ехэ сэрэгэй болон ажалай баатаршалгануд тухай, тэдэнэрэй хани барисаае бүхэжүүлхэ тухай, большевистскэ партиин эмхидхэхы үүргэ тухай хэлэбэ.

Өөрынгөө үгын түгэсхэлые нүхэр Каганович илалтые батадхажа абаха хэрэгтэ, манай Эхэ ороной саашадаа сэсэглэн һалбарха, советскэ арадай материальна ба культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ ябадалые хангаха хэрэгтэ манай парти ба арадай үмэнэ байһан зорилгонуудта зорюулба.

Суглаанда хабаадагшад нүхэр И. В. Сталинда эльгээхэ амаршалга айхабтар ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаба.

Московско городской һунгуулиин округто СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидат Н. А. Булганин өөрынгөө һунгагшадтай уулзаба

Февралиин 4-дэ, «Калибр» гэдэг завод дээрэ Московско городской һунгуулиин округто СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидат армиин генерал Николай Александрович Булганин өөрынгөө һунгагшадтай уулзаба. «Калибр» заводой 3 мянган шахуу хүдэлмэришэн, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшад болон дүтэ байһан участогуудай һунгагшад энэ уулзалгада сугларба.

Щербаковско районой коммунистическэ организациин үмэнэһөө ВКП(б)-гэй райкомой секретарь нүхэр Логинов гэгшэ үгэ хэлэбэ.

—Манай Эхэ ороной хүсэн шадалые саашадаа бүхэжүүлхые хэн хүсэнэб, манай ороной арад зоной улам бүри хангалганти ба культурна ажабайдалаар һууха хэн хүсэнэб, тэрэ хүн коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө голосовалха байна, —гэжэ нүхэр Логинов хэлэнэ.—Нүхэр Булганин ба нүхэр Бурденкын түлөө голосовалхые би таанарые уряална. Тэдэнэрэй түлөө голосовалхадаа бидэнэр манай партиин түлөө манай инаг вождь нүхэр Сталинай түлөө голосовалха байнабди.

Этигэмжэтэ нюур—инструментальна цехын участогай начальник партийнабэшэ Г. В. Юдин гэгшэ мүнөө үедэ Щербаковско һунгуулиин округой һунгагшадай үнгэргэжэ байгаа баяр тухай хэлэнэ. Тэдэнэр хадаа коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө голосовалхабди гэжэ нэгэн дуугаар мэдүүлнэ.

Һунгагша гэрэй эзэн эхэнэр С. Ф. Потапова гэгшэ зүрхэеэ хүдэлгэн үгэ хэлэбэ.

—Советскэ эхэнэрнүүд манай Эхэ орондо, большевистскэ партида хизааргүй дуратай ба тэрээндэ этигэн найдадаг,—гэжэ тэрэ хэлэнэ.—Тэдэнэр хадаа большевистскэ партиин бүхы ажал-ябуулгань арадай зол жаргалда зорюулагданхай гэжэ мэдэнэ. Парти, правительство болон агууехэ Сталин үхибүүд ба эхэнүүд тухай хэды шэнээн ехэ анхарал оролдолго гаргажа байһыень советскэ эхэнэрнүүд хаража байна. Би болбол коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө голосовалхаб, нүхэр Булганин ба нүхэр Бурденкын түлөө голосуудаа үгэхые таанарые уряалнаб.

Приборнуудай цехын начальник нүхэр Б. М. Трубачев гэгшэ нүхэд Булганин ба Бурденкын түлөө голосовалхые заводой интеллигенциин үмэнэһөө һунгагшадые халуунаар уряалба. Верховно Соведэй һунгалтануудта анха түрүүшынхеэ хабаадахаяа байһан, «Калибр» гэдэг заводой 522 залуу һунгагшадай үмэнэһөө заводой комсомольско организациин секретарь нүхэр В. В. Засосова гэгшэ үгэ хэлэбэ. Тэрэ хадаа өөрынгөө зэргэдэ Советскэ Союзай 6 геройнуудые, тэрэ тоодо хоёр дахин Советскэ Союзай Герой лётчик Виктор Леоновые хүмүүжүүлһэн, заводой залуушуул коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө хүхюу баяртайгаар голосовалха байна гэжэ мэдүүлбэ.

Удаалуулан үгэ хэлэһэн Н. А. Булганин болбол этигэл найдабари үзүүлжэ, СССР-эй Верховно Соведэй депутадта тэрээнэй кандидатурые дэбжүүлһэн һунгагшадта халуун баяр хүргэбэ.

Һунгагшад нүхэр Сталинда амаршалгын бэшэгые айхабтар ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаба.

Нүхэр Н. С. Хрущев һунгагшадтайгаа уулзаба

КИЕВ, февралиин 5. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй депутадта өөрынгөө кандидат нүхэр Н. С. Хрущевтой уулзахаяа завод ба фабрикануудай хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд, Улаан Армиин сэрэгшэд, академигүүд, профессорнууд, уранзохёолшод, урануураашад, врачууд, гэрэй эзэн эхэнэрнүүд ба студентнүүд Шевченкын нэрэмжэтэ опера ба балетын театр соо мүнөөдэр сугларба.

Нүхэр Н. С. Хрущевой орожо ерэхэдэнь тэндэ сугларһан зон үни удаан альга ташажа угтана.

Суглаа хүтэлжэ байһан нүхэр Нежинский гэгшэ Украиныи Академи Наукын бодото член И. Н. Гришко гэгшэдэ үгэ үгэнэ.

—Хүндэтэ нүхэдүүд,—гэжэ нүхэр Гришко эхилнэ,—Украиныи Академи Наукын коллектив Киевскэ—Ленинскэ һунгуулиин округоор СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгон нүхэр Н. С. Хрущевые дэбжүүлһэн байна.

Февралиин 10-да бидэнэр, культурын хүдэлмэрилэгшэд хадаа кандидадайнгаа түлөө нэгэн хүн шэнгеэр голосовалхабди, тиин коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө голосуудаа үгэхыетнай бүхы һунгагшадые уряалнабди. Нүхэр Гришко хадаа агуу ехэ вождь ба полководец нүхэр Сталиниие хүндэлжэ юрөөл табяад, өөрынгөө үгые дүүргэнэ.

Трибуна дээрэ «Крещатикстройн» хүдэлмэрилэгшэ, урдань, партизан ябаһан нүхэр Федоров гарана. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай жэлнүүдтэ болон мүн энхэ амгалан сагай үедэ нүхэр Хрущевой хэжэ байһан ажалые харуулха зуураа, тэрэ хадаа нүхэр Хрущевой түлөө өөһэдынгөө голосуудые үгэхыень Киевскэ—Ленинскэ һунгуулиин округой бүхы һунгагшадые уряалба.

Тэрэ уулзалган дээрэ самоходно артиллериин котласска училищиин капитан нүхэр Сёма, «Ленинская кузница» гэжэ заводой инженер нүхэр Февралева ба бусад үгэ хэлэбэ.

Нүхэр Н. С. Хрущев нэрьемэ альга ташалгаар угтагдажа, богонихон үгэ хэлэһэн байна. Нүхэр Хрущев хадаа иимэ ехэ найдабари үзүүлһэнэйнь түлөө һунгагшадтаа халуун баясхалан хүргэбэ. Тэрэ хадаа УССР-эй ажахы болон культурые һэргээн бодхоохо, мүн тэрэшэлэн дүрбэдэхи табанжэл соо тэдэниие саашадань хүгжөөхэ ябадалтай холбоотой байһан асуудалнууд тушаа тогтожо хэлэбэ.

Һунгуулиин урда тээхи энэ суглаан хадаа айхабтар ехэ дэбжэлтэтэйгээр нүхэр И. В. Сталинда амаршалгын бэшэг баталан абаба.

ҺУНГАЛТАДА БЭЛЭДХЭЛ

Һунгуулиин үдэртэ иимэ бэлэгтэй

Байкало-Кударын Дубининска загаһанай заводой хүдэлмэришэн бүхэн һунгуулиин түүхэтэ үдэр хүртэр ажалай үндэр бүтээсэ түйлажа эрхим бэлэг болохые хүсэжэ эршэмтэй шангаар ажаллажа байнад.

Тус заводой нүхэр Дмитрий Муравьевой бригада ажахын шэнэ жэлэй түрүүшын үдэрһөө захалжа хүдэлмэреэ һайнаар эмхидхэһэн дээрэһээ февралиин 1-эй мүдөөгөөр гүрэндөө 420 пүүд һайн шагартай загаһа тушаажа нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые 100 процент дүүргэбэ. Тэдэнэр һунгуулиин үдэртэ иимэ бэлэгтэй.

Хэлэһэн үгэдөө хүрэбэ

Баунтын аймагай Троицко приискиин ахалагша механик нүхэр Гамашевич, слесарьнүүд нүхэд Лушин ба Яценко гэгшэд һунгуулиин хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөндэ орлосоно, январиин 15 болтор электростанциин цилиндрые хүсэд заһажа дүүргэхөөр уялгануудые абаһан байгаа.

Абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ, январиин 14-дэ заһабари гынгаа хүдэлмэри дүүргээд, прииск ба шахтануудые электрическэ һаруул гэрэлтүүлбэ.

Энэ хүдэлмэриинь ашаар һара бүхэндэ 70 гаран кубометр түлеэ, 10 килограмм түрхихэ тоһо алмаха аргаболомжотой болобо.

Стахановска вахтада жагсабад

Пригородно районой „Кооператор-комсомолец" гэжэ артель январь һарынгаа даалгабари 130 процент дүүргэжэ, ажалай үндэр амжалтануудаар февралиин 10-ай түүхэтэ үдэрые угтажа байна.

Малгай ба хүбэнэ оёдог цехүүдэй хүдэлмэришэд СССР-эй Верховно Соведэй һунгуулиин хүндэлэлдэ зорюулагдаһан стахановска вахтада жагсажа бүри үндэр амжалтануудые түйлажа за алаа. Эдэ цехүүдэй стахановецууд нүхэд Семенова, Радионова, Васильева, Лымухина, Афанасьева ба бусад үдэр бүхэндэ халаанайнгаа даалгабари 150—300 процент хүртэр дүүргэдэг болоноһой.

Үдэр соо 574 түхэриг олобо

Улан-Удэ станциин вагон-заһабарилгын пунктын түмэршэ дархан нүхэр Федор Лыморь гэгшэ өөрынгөө балташан нүхэр Андрей Лапатинтай СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсажа февралиин 2-ой үдэр халаанайнгаа даалгабари 1312 процент дүүргэжэ гүрэндөө һайн шанартай 60 рессоро үгэһэн байна. Тэрэ үдэр энэ хоёр стахановецууд 486 түхэриг олобо.

Нүхэр Лыморь гэгшын жэшээгээр үглөөдэрынь түмэршэ дархан нүхэр Павел Висть өөрынгөө туһалагша нүхэр Алексеевтэй стахановска вахтада жагсаад, бүри үндэр амжалтануудые түйлажа, халаанайнгаа даалгабари 1731 процент дүүргэһэн байна.

Нүхэд Висть ба Алексеев хоёр 574 түхэриг олобо.

Уполнаркомзагай түлөөлэгшэдэй зүблөөн

Совнаркомой заседанинуудай зал соо һаяхан бэлэдхэлэй эмхи-зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска зүблөөн үнгэргэгдэбэ. Суглаанда 45 хүн хабаадалсаа.

Зүблөөндэ сугларагшад үнгэрэгшэ жэлдэ хүдөө-ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ хүдэлмэриин дүнгүүд тухай СССР-эй уполнаркомзагай түлөөлэгшэ нүхэр Окуневой элидхэл шагнабад.

Удаань 1946 ондо хэхэ хүдэлмэритэеэ танилсаһан ба энэ жэлэйнгээ түсэб эршэмтэйгээр дүүргэхын тушаа тогтоолнуудые баталан абаһан байна.

Зүблөөндэ хабаадагшадта «1941—1945 онуудта Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнда хэһэн шэн габьяата ажалай түлөө» гэһэн медаль барюулһан байна. Эдэ медальнуудые нүхэр Окунев барюулаа.

Хамта 10 хүндэ медаль барюулагдаһан байха юм.

Бүхы советскэ хүнүүдэй улам бүри хангагданги ба культурна ажабайдалаар hуухыень хэн хүсэнэб, манай советскэ арадай материальна тэнюун байдалые үргэхэ тээшэ хэн эрмэлзэнэб тэрэ хүн коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө голосовалха байна

(Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Центральна Комитедэй хандалгаа)

Нүхэр Б. Л. Лобсанов hунгагшадтаяа уулзаба

БАРГУЗИН, февралиин 5 (Телефоноор абтаба). ССР Союзай Верховно Совэдэй депутатта кандидадаар дэбжүүлэгдэhэн ВКП(б)-гэй обкомой секретарь нүхэр Будажаб Лобсанович Лобсанов энэ аймагай hунгагшадтай уулзахын тулада hаяхан ерээ.

Усть-Баргажанай гүрэнэй загаhанай заводой, зоотопромсоюзай, пристаниин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшадта нүхэр Лобсанов эгээ түрүүлжэ уулзаба. Суглаанда хабаадаhан хэдэн зуун эрэгтэй эмэгтэй hунгагшад өөрынгөө хүндэтэ кандидатые үнэн зүрхэнhөө амаршалжа, ехэхэн халуунаар угтаhан байгаа.

Угтаалгын энэ суглаан дээрэ бурят-монгол арадай, большевистскэ партиин үнэн сэхэ хүбүүн нүхэр Б. Л. Лобсанов бодото үндэр дээдэ этигэл найдабари үзүүлжэ, советскэ засагай дээдэ органдо депутадай кандидат болгожо дэбжүүлhэниэнь тодохо hунгагшадта халуун баяр хүргэхэ зуураа, hунгагшадай энэ этигэл найдабариие нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхэб гэжэ найдуулба. Тэрэшэлэн өөрынгөө автобиографитай болон ажал-ябуулгатай hунгагшадаа танилсуулаа.

СССР-эй Верховно Совэдэй депутатта кандидадаар дэбжүүлэгдэhэн нүхэр Б. Л. Лобсанов болбол агууехэ илалтануудые туйлаhан тухай, энэ илалтануудые улам бэхижүүлхэ тухай, большевистскэ парти ба советскэ правительствын нүхэр Иосиф Виссарионович Сталинай сэсэн мэргэн хүтэлбэри доро түүхэдэ домоггүй шэнэ илалтануудые сэлилхэ байhан тухайгаа тодо hонорхоор хэлэжэ, суглаанда хабаадагшадые hонирхуулба.

Тэрэнэйнгээ hүүлээр нүхэр Б. Л. Лобсанов хадаа аймагай центрын хүдэлмэришэд, албахаагшад болон колхозой тариашадтай уулзаба. Энэ хабаадалсаhан 300 гаран hунгагшад большевистскэ партиин үнэн сэхэ хүбүүн, өөрынгөө кандидадые угаа ехээр хүндэлжэ, нэрьемэ альга ташалгануудаар угтаhан байгаа.

Хэдэн арбан жэлдэ багшаар хүдэлмэрилжэ, хэдэн зуугаад залуу үеын хүбүүд басагадые эрдэм номдо hургаhандаа түлөө аймагай ажалшадай дунда ехэхэн хүндэтэй болоhон, мүнөө эгэтэмжэтэ нюур ар hунгагдаhан нүхэр Загеев болбол hунгагшадай хаягы суглаае нээхэ зуураа, областной партиина организациин хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн болохо хүниие халуунаар амаршалжа, тэндэ хабаадалсаhан бүхы hунгагшадые коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй хамтадаа дэбжүүлhэн кандидадуудай түлөө, мүн нүхэр Будажап Лобсанович Лобсановай түлөө нэгэн хүн шэнгеэр голосуудаа үгэхые уряалхадань, суглаашад энэ дурадхалыень үнэн зүрхэнhөө haйшааба.

Суглаанда хабаадагшадай нэрьемэ альга ташалгануудаар угтагдажа трибуна дээрэ нүхэр Б. Л. Лобсанов гараба

— Үгытэй залуу айлай бүлэдэ түрэhэн аад, большевистскэ парти, советскэ правительство ба агууехэ вождь нүхэр Сталинай ашаар дээдэ эрдэмтэй хүн болоžо. ВКП(б)-гэй обкомой секретарь хүртэрөө ургаhандаа эгээ түрүүлжэ агууехэ Сталинда уялгатайб,—гэжэ нүхэр Б. Л. Лобсанов омогтой хүхюунээр мэдүүлбэ.

Верховно Совэдэй депутадта кандидат нүхэр Лобсанов болбол арбан наймын эхэ оройдоо сэргэлэнгэй ба экономическэ хүсэ шадалые улам бэхижүүлхэ тухай, колхозно тариашадые баян шадалтай болгохо тухай тон тодорхой зорилгонуудые hунгагшадай үмэнэ табижа хэлээ. Тэрэнэй урда мэтэ эршэмтэйгээр хүдэлмэрилхэб гэжэ бүхы hунгагшадай найдуулхадань, тэдэнэр нэрьемэ альга ташалгануудаар энэ үгыень угтабад

Тэрэнэй hүүлээр hунгагшадай үмэнэhөө үгэ хэлэhэн ВКП(б)-гэй аймкомой секретарь нүхэр Борисов, аймагай интеллигенциин үмэнэhөө үгэ хэлэhэн нүхэр Винокур, эмэгтэй hунгагшадай үмэнэhөө үгэ хэлэhэн багша нүхэр Говорина болон бусад өөрынгөө хүндэтэ кандидатые халуунаар амаршалхаhаа гадна, аймагайнгаа бүхы hунгагшадые нүхэр Б. Л. Лобсановай түлөө голосуудаа үгэхые уряалбал.

Б. РИНЧИНОВ

Тарбагатайнхид өөhэдынгөө кандидадуудтай уулзаба

ТАРБАГАТАЙ. (Телефоноор абтаба). БМАССР-һээ Национальностьнуудай Совэдтэ hунгалтануудые хэхэ Тарбагатайн 441-дэхи hунгуулиин округто СССР-эй Верховно Совэдэй депутатта кандидадаар дэбжүүлэгдэhэн Лукерья Прохоровна Шурыгина hаяхан тус аймагта ерэжэ, эндэхи hунгагшадтай уулзаба.

Куйтун гэжэ тосхоной Ворошиловой нэрэмжэтэ хүдөө ажалай артелиин клуб соо тус колхозой ба Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой 400 гарин эрэгтэй эмэгтэй колхозникууд суглараад, хүндэтэ айлшандаа ерэхые хүлеэн ядажа байба. Удаашгүй бурят-монгол арадай үнэн сэхэ басаган, үндэр ургаса түйлажа, Эхэ орондоо ба Улаан Армидаа амжалтатай олон зүйлые эдэбхитэйгээр үгэhэн Лукерья Прохоровна Шурыгинагай тус суглаанай президиумдэ hунгагдаhан хүнүүдэй дунда hуури эзэлхэдэнь суглаашад айхабтар ехээр энэ нүхэрые хүндэлжэ, нэрьемэ альга ташалгаар угтаал байгаа.

Арадай басаган Л. П. Шурыгина болбол суглаашадые үнэн зүрхэнhөө амаршалха зуураа, арадай этигэлые үндэр дээдэ этигэл найдабариие Ленин—Сталинай сэсэн мэргэн заабаринуудые бэелүүлэн дүүргэжэ байхаб гэжэ найдуулхадань суглаашад бүгэдэөрөө хүндэлжэ бодожо, нэрьемэ альга ташалга хэбэ.

Эндэ 21 хүн үгэ хэлэжэ, нүхэр Шурыгинае халуунаар амаршалха зуураа, засагай дээдэ органдо арадай нэгэ үмэнhөө депутат болжо, гүрэн түрын шухала хэрэгүүдые шиидхэхэдэ ажалшан арадай ажабайдал ба эрдэм соёлые улам сашань хүгжөөн бадаруулхые найдаhан байха юм.

Ехэ Куналей тосхоной «Победитель» гэжэ хүдөө ажалай артелиин гоо hайхан клуб соо энэ колхозой, мүн Молотовой ба Кировой нэрэмжэтэ болон «Серп ба молот» гэжэ хүдөө-ажалай артельнүүдэй 600 гаран эрэгтэй эмэгтэй члэнүүд сугларжа, Национальностьнуудай Совэдтэ hунгагдаха депутатта кандидат нүхэр Лукерья Прохоровна Шурыгинатай уулзаба.

Тус суглаан дээрэ бүхы hунгагшадай үмэнэhөө үгэ хэлэhэн нүхэд Хромых, Шатыгин, Сластин болон бусад нүхэр Шурыгинае халуунаар амаршалжа, засагай дээдэ органдо депутат болоод, гүрэн түрын шухала удхашанартай хэрэгүүдые шиидхэхэдээ, Ленин—Сталинай заабаринин ёhоор хүдэлмэрилхые хүсэхэдэнь, депутадай кандидат нүхэр Лукерья Прохоровна болбол энэ тон хүндэтэй ба харюусалгатай үүргэнүүдые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхэб гэжэ hунгагшадаа найдуулhан байгаа.

Союзай Совэдтэ hунгалтануудые хэхэ Улаан Удын 344-дэхи хүдөөгэй hунгуулиин округто засагай Верховно органдо депутат болохоор дэбжүүлэгдэhэн БМАССР-эй Верховно Совэдэй Президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр Гунсын Аюшеевна Цыденова болбол тус аймагай «Авангард» гэжэ хүдөө-ажалай артелиин 300 гаран колхозникуудтай уулзаба.

Энэ уулзалган дээрэ үгэ хэлэhэн нүхэд Щербаков, Романов болон бусад өөрынгөө хүндэтэ кандидадые халуунаар амаршаба. Тэрэшэлэн нүхэд Г. А. Цыденова болон Л. П. Шурыгина гэгшэд аймагай центрын ажалшадтай уулзаба. Энэ уулзалган дээрэ үгэ хэлэhэн hунгагшад Михайлов, Жерлов, Воробьев болон бусад—хамта 18 хүн үгэ хэлэбэ.

hүүлээрынь үгэ хэлэhэн СССР-эй Верховно Совэдэй депутадуудай кандидадууд нүхэд Г. А. Цыденова болон Л. П. Шурыгина гэгшэд аймагай бүхы hунгагшадые үндэр дээдэ этигэл найдабари үзүүлhэнэйнь түлөө халуунаар амаршалхаhаа гадна, тэдэнэртэ өөhэдынгөө автобиографинууд болон ажал-ябуулгануд тухай хөөрэжэ танилсуулhан байгаа.

—Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин ашаар бии болгогдоhон советскэ засаг 28 жэлнүүдтэ манай орон болбол түрүү культурна орон болоо. Данай урда тээ советскэ арадуудай соёл культура ехэ ажа байдалтануудые туйлалал юм. Советскэ засагай он жэлнүүдтэ олон миллион хүдэлмэришэн, тариашан ба тэдэнэрэй үхибүүд дээдэ ба дунда hургуулитай болоhон шадал. Манай колхозууд большевистскэ, колхозникууд баян шадалтай болоо. Эдэгээрээ бидэнэр большевистскэ партида ба арадуудай агууехэ вождь нүхэр Сталинда уялгатай байнабди,—гэжэ нүхэр Цыденовагай омогтой дорюунаар мэдүүлхэдэнь суглаашад угаа ехэ баяртайгаар нэрьемэ альга ташалга хэжэ агууехэ Сталиниие амаршалhан байха юм.

Ив. ФЕДОРОВ.

Партиин политика бүхы ажалшадай политика мүн

Улан-Удэ городой Городской районой hунгуулиин № 12 участково комиссиин члэнүүдэй ба агитаторнуудай зүблөөн болоžо, Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Центральна Комитедэй хандалгые шудалан үзэбэ.

Энэ зүблөөндэ агитаторнууд ба этигэмжэтэ нюурнууд, участково комиссиин члэнүүд сугларhан байгаа. Тэдэнэр тус хандалгые шагнаhанайнгаа hүүлээр, өөhэдынгөө бүхы хүдэлмэринүүдэй туйлалтануудые, дутуу дунданууды тэмдэглэжэ, саашанхи хүдэлмэринүүдэйнтэй зорилгонуудые элирхэйлhэн байгаа.

hунгуулиин № 12 участогта hунгалтада бэлэдхэлэй хүдэлмэри гол түлэб дүүргэгдэhэн, hунгагшадые угтахаар бэлэн болоhон байна. Үнгэрhэн саг соо hунгуулиин участок дээрэ 45 агитаторнууд саг үргэлжэ хүдэлмэрилдэг, тэдэнэр нэгэшье айл үлөөнгүй ябажа, кандидадуудай биографиие, үлэр бүриин hониниие, гадаадын ба дотоодын байдал тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг болоо. Тэрээнhээ гадна, олон тоото ажалшан арадай, албахаагшадай, гэрэй эзэн эхэнэрнүүд болон үбгэд хүгшэдэй хабаадалгатайгаар 4 лекци hунгуулиин асуудалаар үнгэргэhэн байха юм.

НКВД-гэй коллективэй эрхим агитатор нүхэр Барышев гэгшэ гансахан лэ коллективэйнгээ дунда агитационно-ойлгуулалгын хүдэлмэриие эрхим жэшээтэйгээр хэнэ бэшэ, харин hунгуулиин участогай бэлэдхэлэй али бүхы хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Нүхэр Барышевай эрхим hайн хүдэлмэри бүхы агитаторнуудта жэшээ болоhон юм.

Энэ суглаанда хабаадаhан агитаторнууд ба hунгуулиин комиссиин члэнүүд болбол Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Центральна Комитедэй хандалгые эрхим hайнаар шуудалжа, ажалшан арадай дунда ойлгуулалгын хүдэлмэриие эрхимээр ябуулха, хүдэлмэришэд ба албахаагшадые ажалай үндэр бүтээсэдэ уряалха, депутадуудай кандидадуудай түлөө голосоо үгэхэ ябадалнь hунгагшадта туhалха ёhотойбди гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ.

№ 12 hунгуулиин участок дээрэ hунгагшадые угтахаар бэлэн болоо. Тэрэнэр болбол Советскэ Союзай ажалшадай бүгэдэ-арадай hайндэр—февралиин 10-да коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө голосоо үгэхөөр ерэhэн hунгагшадта зорюулагдаhан уранhайханай самодеятельность, буфет, зугаа-наадаанай комнато, үхибүүдые наадхуулха ба hамааруулха комнато, өөhэдынгөө хүсөөр ерэжэ шадахагүй хүнүүдые hунгуулиин участогта асарха, гэртэнь абаашаха машина, мори унаа харaалан бэлэдхэжэ, тусхай хүнүүдые томилбо.

Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Центральна Комитедэй хандалгада харюу болгон № 12 hунгуулиин участогай агитаторнууд ба hунгуулиин комиссиин члэнүүд болбол саашанхи агитационно-ойлгуулалгын хүдэлмэриие, hунгуулиин али бүхы бэлэдхэлэй хүдэлмэриие улам эршэтэйгээр ябуулха ба коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө голосуудаа үгэлгэдэнь ажалшан арадта таарамжатай арга-боломжые олгохобди гэhэн шиидхэбэри батална абаба.

СССР-эй Верховно Совэдэй депутатта кандидат, БМАССР-эй Совнаркомой түрүүлэгшэ нүхэр С. М. Иванов өөрынгөө кабинет соо hууна.

А. Попозой фото.

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

Колхозникууд телефонно лини байгуулба

СТАЛИНАБАД, январиин 29. Сангворска ба Гавиль-Бдаринска уулата холын районуудай колхозникууд hунгуулиин кампаниин үе соо холбоое hайжаруулхын тула арадай гуулалтын аргаар 95 километр телефонно лини байгуулба. Шинэ телефонно лини болбол Тавиль-Дарбанабадые холбоно. Энэ хоёр район республикын аа столицатай сэхэ саатай болобо.

Уралда гидротурбинануудые бүтээжэ гаргана

СВЕРДЛОВСК, январиин 29. Уральска гидротурбинна заводой коллектив hунгуулиин үдэрые хүдэлмэриин амжалтаар угтажа байна. Мурманскын областиин заполярна гидростанцида нэгэнэй хэрэглэгдэхэ 16 мянган киловатт хүсэтэй гидротурбинын туршалта приняа хэжэ байна.

Январь hарада Свердловско Зайковска районой электростанцида хэрэглэгдэхэ уhанай турбиние бэлдэжэ байна. Завод болбол Молотовско областиин Широковско ГЭС-тэ хэрэглэгдэхэ хүсэ ехэтэй гидротурбинын монтаж хэжэ эхилбэ Хойто Кавказай гидростанцида хэрэглэгдэхэ 8.800 киловатт хүсэтэй турбинын суглуулалтань дүүрэжэ байна.

Заводой коллектив болбол hунгуулиин үдэр болтор хүдөө нютагай электростанцида хэрэглэгдэхэ шэнэ конструкциин гидротурбиные бүтээхэ байна.

Санын спортоор нэгэдэлэй hуури

СССР-эй СНК-гэй дэргэдэхи спорт ба физкультурын бүхэсоюзна Комитедэй оной мартын 10-hаа 17 хүртэр Свердловск городто 1946 оной санын спортоор Советскэ Союз соо нэгэдэхи hуури эзэлхын түлөө нюурай ба командын мүрысөөн хэхээр шиидхэбэ. Февралиин 19-hөө мартын 7 хүртэр 7 зоноор Иркутск, Омск, Новосибирск, Вологда, Казань, Иваново болон бусад городуудта шалалгын урилдаанууд үнгэргэгдэхэ байна.

Тэдэ городуудта болохо мүрысөөнэй программада: юрын урилдаан, эстафетанууд, патрульнуудай тугтайгаар урилдаан, хада уулаар ябалган, трамплинhаа харайлган бии.

Илажа гараhан командануудые туг ба шангуудаар ба дипломуудаар шагнаха юм. СССР доторхи санын спортоор нэгэдэхи hуури эзэлхэ программые бүрим зүйлөөр илажа гарагшадта 1946 оной санын спортоор Советскэ Союзай чемпион гэжэ нэрэ зэргэ олгогдохо ба медальнууд болон элдэб шан үгтэхэ байна.

Советскэ конькобежецүүд Норвегидэ ошобо

Норвежскэ спортсменүүдэй уряалаар советскэ спортивна делегаци уласхоорондын конькигаар урилдаха мүрысөөндэ хабаадалсахаар январиин 29-дэ Москвагаhаа Ослодо (Норвеги) мордобо.

Делегациин составта оронойнгоо спортсменүүд болохо конькигаар ябадаг В. Прошин, М. Исакова, Аниканова, И. Петров, П. Ипполитов, Кудрявцев, Т. Карелина, М. Валова, Селихова, А. М. Шоскин, командын капитан М. Аниканов гэгшэд бии. Советскэ спортсменүүд конькигай талаар СССР-эй гүрэнэй тренер спортын габьяата мастер Я. Ф. Мельников делегацитай хамта мордолсобо.

Уласхоорондын конькигаар урилдаха мүрысөөндэ Норвегиин, Швециин, Финляндиин ба США-гай спортсменүүд хабаадалсаха. Мүрысөөн болбол февралиин эхиндэ болохо.

(Осло, ТАСС).

Шэнэ санатори

РЯЗАНЬ. Конобеевскэ районой мүрэнэй эрье дээрэ январиин эхиндэ шэнэ туберкулезно санатори хүдэлжэ эхилhэн байна. Энэ хадаа зайда тээр область дотор нээгдэhэн хоёрдохи санатори болоно. Хабартаа энэ үбшэн нүүгтэ зорюулагдан кумыс эмнэлгэ эмхидхэгдэхэ байна.

ГРАЖДАНИНУУДАЙ hУНГУУЛИИН ЭРХЫЕ САХИЛГА

В. КРЫЛОВ, юстициин ахалагша советник, республикын прокурор

Сталинска Конституци болбол Верховно болон нютагуудтахи Совэдүүдтэ hунгалтануудые хэхэ үедэ бүгэдэнниитын, адли, тэгшэ ба сэхэ hунгуулиин эрхэ тогтоожо, хэлбэрилшэгүй ба эсэстэ хүртэр шалгагдаhан социалистическэ демократизмые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ ябадалые хангана.

Советскэ hунгуулиин хуулинууд, тодорхойлон хэлэхэдэ, СССР-эй Верховно Совэдэй Президиумэй 1945 оной октябриин 11 Указаар баталагдаhан «СССР-эй Верховно Совэдтэ hунгалтануудые хэхэ Дүрим» хадаа арадай демократиин үнэн бодото ба хэлбэрилшэгүй документ мүн болоно.

Советскэ hунгуулиин демократизмын ушар удхань гол түлэб юумэ байна гэбэл:

Нэгэдэхеэр, ухаа муутай хүнүүд ба hунгуулиин гаа эрхые али нэгэн гэмтэ ябадал хэhэн дээрэhээн сүүдэр хаhагдаhан хүнүүдhээ бэшээрээ 18 хүрhэн бүхы граждананууд болбол ажалшадай депутадуудай Верховно болон нютагуудтахи Совэдүүдтэ hунгалта хэхэ гү, али депутадуудта hунгагдаха эрхэтэй. Тиин 23 наhа хүрэhэн граждананууд СССР-эй Верховно Совэдтэ депутадаар hунгагдаха эрхэтэй.

Хоёрдохёор Советскэ Союзай граждани бүхэн албан ажалай гү, али зөөри шадалай зэргые, национальность, шажан шүтэлгэ, эрэ эмые, эрдэм номые, түбхинэhэн hуудал, социал на үг гарбал болон үнгэрhэн сагай ажал-ябуулга хамаархагүйгөөр hунгуулиин али тэгшэ эрхэтэй ба нэгэ голосотой байдаг. Нэгэшье hунгагша нүгөө hунгагшаhаа үлүү ямаршье эрхэгүй байна. Тиин hунгагшын хэн hэниншье hунгуулиин списокто нэгэнhээ олон дахин оруулагдаха ёhогүй;

Гурбадахяар, депутадууд болбол hунгагшадаар өөhэдөөрынь сэхэ hунгагдана. Энэ ушарта hунгагшад хадаа Верховно Совэдэй депутадуудта өөhэдынгөө дэбжүүлhэн кандидадуудай түлөө сэхэ голосовалха болоно;

Дүрбэдэхеэр, нюуса голосованиин гуримай ёhoop голосовани хэхэ гэр байра соо hунгагша бүхэндэ бюллетеньдэ тэмдэглэхын тулада тусгаарлаhан таhалганууд хэгдэжэ, тэндэ hунгагшаhаа ондоо ямаршье хүн, тэрэ тоодо hунгуулиин участково комиссиин члэншье хабаадалсаха ёhогүй, тэрэ хадаа hунгагшын дура зоригой дүүрэн сүлөө ба бэеэ даанхай байдал хангалаг юм.

«СССР-эй Верховно Совэдтэ hунгалтануудые хэхэ тухай Дүрим» хадаа hунгуулиин эрхые хамгаалха ябадал хангаhа, Сталинска Конституциин үндэhөөр тэдэнэртэ олгогдоhон hунгуулиин эрхые ээлхэ дүүрэн арга-боломжонуудые граждананууудта олгоно. Тиин СССР-эй Верховно Совэдэй hунгалтануудые зүбөөр ба нарин нягтаар үнгэргэхэ ябадал хадаа түбхын түрүүндэ hунгагшадай өөhэдынь политическэ мэдэрэл ба политическэ жаяг заршамаар хангагдана.

Гэбэшье, СССР-эй Союзна ба автономно республиканудай Верховно Совэдүүдые болон ажалшадай депутадуудай нютагай Совэдүүдые hунгаhан үнгэргэhэн hунгуулинуудай практикаhаа мэдэгдэхэ, ниитэдэ харша элементнүүд, плутгаад хулигаанууд болбол советскэ hунгуулиин системые элдэб аргаар хазагайруулха ябадалнуудые гаргадаг байгаа.

Сталинска Конституциар советскэ граждананудта олгогдоhон hунгуулиин эрхые ондоогоорошье хазагайруулха ябадал үзэгдэдэг hэн. hунгаха ба hунгагдаха эрхые хаhагдагшадай списокто дулии ба хэлэгүй хүнүүд инвалидууд, ба үгэдые оруулжа, эдэ граждананудай хуулита эрхые бүдүүлигээр хабшаха ба хазагайруулха ушар хаа яа гарадаг байба.

hунгуулиин окружной ба участково комиссинууд, нютагай Совэдүүдэй гүйсэдкомууд, тэрэшэлэн прокуратурын органууд болбол «СССР-эй Верховно Совэдтэ hунгалтануудые хэхэ тухай Дүримэй» зүбөөр бэелүүлэгдэхэ ябадалые нютаг нютагта нарин нягтаар сахиха ба граждананудай hунгуулиин эрхые элдэб янзаар хазагайруулгые эрид шууд зайлуулжа, hунгуулиин эрхэтэй граждани бүхэндэ энэ эрхэеэ сүлөөтэйгөөр эдлэн бэелүүлхэ арга-боломжонь олгуулагдаhан байха зэргэтэй.

Тиимэ ушарhаа СССР-эй Верховно Совэдтэ hунгаха hунгалтануудые зүбөөр ба хэлбэриншэгүйгөөр үнгэргэлгые хангахын тулада hунгагшадай өөhэдынь политическэ үндэр мэдэрэлтэй ба жаяг заршамтай байхын хажуугаар советскэ hунгуулиин системые хазагайруулха гэжэ hэдэhэн гэмтэдые советскэ толгойн хэрэгэй хуулиаар хатуу шангаар хэhээхэ хэрэгтэй болоно гээшэ.

«СССР-эй Верховно Совэдтэ hунгалтануудые хэхэ тухай Дүримэй» 109-дэхи статья соо иигэжэ хэлэгдэнэ: «СССР-эй граждананай СССР-эй Верховно Совэдтэ hунгаха ба hунгагдаха эрхэеэ сүлөөтэйгөөр бэелүүлхэ ябадалдань ямар нэгэн хүн баалалта, мэхэ гохо, заналга хэхэ гү, али өөдилгэ үгэхэ гэхэ мэтын аргаар haaд хээд байбал —2 жэл хүртэр сүлөөгөө хаhуулхаар хэhээгдэхэ байна». Тиимэ хадаа голосовани хэхэ байрада hунгагшын ерэхэдэнь haaтуулха, сүлөөтэйгөөр ба нюусаар голосовалхадань гойбо хэхэ мэтын үзэгдэлнүүд толгойн хэрэг гэжэ үзэгдэхэ ушартай.

Толгойн хэрэгэй харюусалгада хабаадуулагдаха мэхэ гохо юу болоноб гэхэдэ, бюллетеньнүүдые гүйсэдхэхэ гурим тухай hунгагшадые hамааруулха гү, али тэрэнэй өөрынь дурагүй байхада бэшэг мэдэхэгүй гээд, баалажа бюллетеньнүүдые гүйсэдхэхэ ябадал болоно.

hунгагшадта материальна гү, али ондоо эдилгэ үгэжэ, hунгалтада хабаадахаhаань гү, али тусхайта кандидадай түлөө голосоо үгэхэhөөнь арсуулхые hэдэhэн хүн сүүдэй харюусалгада хабаадуулагдаха зэргэтэй.

hунгалтануудые хэхэ тухай Дүримэй 78-дахи статьягай үндэhөөр голосованиин үедэ харуулха hунгагшын документые (паспорт, колхозно книжкэ, профсоюзна билет гү, али үнэмшэлхэ бэшэгые) хулуун абажа гү, али үгы хэхэ, hунгагшада архи уулгажа hунгалтада хабаадаха аргагүй болгохо гэхэ мэтээр hунгуулиин хуулиие хазагайруулhан гэмтэ ябадалнууд мүн лэ хуулияр хэhээгдэхэ байна.

Ямар нэгэн толгойн хэрэг хэжэ сүүдээр hунгалтынгаа эрхые хаhагдаhан нюурнууд hунгалтада хабаадалсаха эрхэгүй ба нютагай Совэдэй гүйсэдкомой алдуу хэжэ тэдэнэрые hунгагшадай списокто оруулhаншье байгаа haaнь, хуули бусаар hунгалтада хабаадуулагдаха болоно.

Өөрынгөө hунгуулиин эрхые бэелүүлжэ hунгалтада хабаадаhан аад, хоёрдохёо голосовалагшад тэрэшэлэн хуули бусa ябадал гаргаа гэжэ тоологдоно.

Өөрынгөө түлөө ондоо хүниие голосовалуулха ябадал, мүн голосованиин үедэ бусадай документнүүдые (паспорт, колхозно книжкэ ба бусадые), ондоо хүнэй голосовалха эрхын үнэмшэлгые хэрэглэhэн гэхэ гү, али hунгуулиин бюллетеньнүүдые хуурмаг ёhoop хэхэ ябадал хуулида огто таарахагүй байна.

«СССР-эй Верховно Совэдтэ hунгалтануудые хэхэ тухай Дүримэй» 110-дахи статьяда иигэжэ хэлэгдэнэ: hунгуулиин документнүүдые буруу болгон зохёожо хэhэн ба мэдэhээр ба голосуудые зорюута буруугаар тоолоhон совэдэй тушаалта нюур гү, али hунгуулиин комиссиин члэн болбол 3 жэл хүртэр эрхэеэ хаhуулхаар хэhээгдэхэ болоно».

Энээнhээ гадна, тушаалта нюурнуудай хэhэн иимэнүүд ушарнууд толгойн хэрэгэй харюусалгада хабаадуулагдаха ёhотой гэбэл. hунгуулиин эрхэтэй граждананудые hунгагшадай списокто оруулхагүй, хуулиар hунгуулиин эрхые хаhагдаhан нюурнуудые hунгагшадай списокто мэдэhээр байжа оруулха, hунгагшадай списокто буруугаар бэшэгдэhэн хүндэ голосовалха арга-боломжо олгохо, hунгуулиин ба бусад документнүүдые хайша хэрэгээр ба hалан назагайгаар хадагалха ябадалнууд болоно.

Иигэжэ, советскэ hунгуулиин системын, дэлхэй дээрэ эгээл демократическэ системын ойроо хүртэшэгүй эрхэ халаа Сталинска Конституциар манай оронойгражданинуудта олгогдожо бэелүүлэгдэхэhээ гадна, эрхэ халаа ямаршье хазагайруулга ба гар хүрэлгэhөө советскэ уголовно хэрэгэй хуулияр шууд хамгаалагдадаг байна.

Манай орондо культура, наука ба искусствын хүгжэлтэдэ саашанхи түргэн амжалтануудые ...эн хүсэнэб, советскэ хүнүүдэй урган гаража байгаа үедэ һайн эрдэм һургуули олгохые ...эн эрмэлзэнэб, тэрэ хүн коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө голосовалха байна.

(Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Центральна Комитедэй хандалгаһаа)

ДЕПОГОЙ КОЛЛЕКТИВТЭ

...огой подъёмочно цех соо олон тоо... ...рашэд, албахаагшад ба инже... ...технический хүдэлмэрилэгшэд, гэрэй ...эзэрнүүд—хамта дээрээ 300 гаран ...сугларба. Бүхэсоюзна Коммунис... (большевигүүдэй) Партиин Цент... Комитедэй хандалгые парторгани... секретарь Н. А. Паршинай ун... ...шахадань

...түүхэтэ Сталин мандаха болтогой! ...(б)-гэй ЦК-гэй хандалга манда... ...! гэжэ хашхаралдажа, нэрье... ...тагшалганууд болоно.

...түүхэтэ документые уншаһанай ...хэдэн олон хүдэлмэришэд ба ин... ...технический хүдэлмэрилэгшэд үгэ ...байнад. Үгэ хэлэгшэд болбол ...ной туйлаһан амжалтануудые ...заажа, саашанхи зорилго... ...тэмдэглэн элирхэйлбэд. Механи... ...цехын эрхим мастер нүхэр Карпу... ...мэдүүлбэ:

...(б)-гэй ЦК-гэй хандалга болбол ...саашанхи замые зааһан түүхэ... ...гээшэ. Бидэнэр энэ түүхэтэ ...шудалан үзөөд байхадаа, ...хүдэлмэри дээрээ эрхим жэшээтэй... ...хүдэлмэрилжэ, СССР-эй Верховно ...һунгалта хэхэ үдэрые политиче... ...хэмжээдэ үнгэргэхэ ёһотой-

...бүхы хүдэлмэришэд ба алба... ...инженерно-техническэ хүдэлмэ-рилэгшэдые һунгуулиин урда тээхи социалистическэ мүрысөөгөө улам саашань үргэлжэлүүлэн, февралиин түрүүшын хахадай ажалай түсэбые февралиин 10 болтор дүүргэхэ, саашадань, Улаан Армиин түүхэтэ һайндэр—февралиин 23 хүртэр һарынгаа түсэбые үлүүлэн дүүргэхые уряалнаб—гэбэ.

—ВКП(б)-гэй ЦК-гэй хандалга болбол советскэ Эхэ ороной хүсэ шадалые ба ажалшан арадай эрмэлзэһэн зоригые харуулһан алтарма түүхэтэ документ гээшэ. Бидэнэр болбол февралиин 10-ай үдэр һунгуулиин участок дээрэ ошожо, өөһэдынгөө голосуудые арад зоной эрхим хүнүүдэй түлөө үгэжэ СССР-эй Верховно Советэ депутадуудые һунгаха ёһотойбди. Механическа цехын мастер нүхэр Карпушевой дурадхалые халуунаар угтанаб.—гэжэ подъёмочно цехын эрхим мастер нүхэр Малыгин мэдүүлбэ.

Удаалуулан, хэдэн хүнүүд үгэ хэлэһэн ба тэдэнэр болбол нүхэр Карпушевой дурадхалые һайшааһан байнад. Митингдэ хабаадагшад болбол февралиин түрүүшын хахадай түсэбые февралиин 10 болтор дүүргэхэ, һунгуулиин урда тээхи Сталинска вахтаяа саашадань үргэлжэлүүлэн февраль һарынгаа түсэбые Улаан Армиин түүхэтэ һайндэр—февралиин 23 хүртэр дүүргэхэ гэһэн уялгануудые абаба.

Эрхим һайнаар һунгуулиин үдэрые угтая

...агитаторнууд һунгуулиин участ... ...дээгүүр гаража, олониитэ һун... ...дунда ВКП(б)-гэй ЦК-гэй хан... ...уншажа ба үдэр бүриин шэнэ шэ... ...нүүдые хэлэжэ үгэнэд.

...һунгуулиин участогай агитатор... ...өөрынгөө участогууд дээгүүр га... ...эзэн эхэнэрнүүд ба хүгшэд ...һунгагшадтай хөөрэлдөө... ...гаргаһан байнад.

...наагойтой үбгэн Ц. Д. Бадмаев ...һунгуулиин Дүрим тухай хэдэ хэ... ...нүүдые агитаторһаа һураха ...гэжэ мэдүүлбэ:

...Бүхэсоюзна Коммунистическэ (боль... ...дэй) Парти болбол бидэнэртэ зол ...жаргалай олгоһон ба саашадаа ма... ...хүсэн түгэс байдалые хан... ...байна. Германска фашистнуудта ...тэмсэһэн дайнай хатуу бэрхэ ...үедэ би өөрынгөө али бүхы арга ...шадалаар хүдэлмэрилжэ, фронтдо туһа-ламжа үзүүлхые оролдоо һэм. Мүнөөшье СССР-эй Верховно Советэ кандидадуудые дэбжүүлһэн үдэрһөө хойшо өөһэдынгөө дэбжүүлһэн кандидадуудые һайнаар мэдэхэ танихa болохын түлөө оролдожо һуугшаб. Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Центральна Комитедэй хандалгые шагнаад байхадаа СССР-эй Верховно Советэ депутадуудые һунгаха үдэр—февралиин 10-да һунгуулиин участогта ошожо, арад зоной дэбжүүлһэн эрхим кандидадуудай түлөө өөрынгөө голосые үгэхэб. Тиихэтэеэ хамта арад зоной дэбжүүлһэн кандидадуудай түлөө голосуудаа үгэхые бүхы һунгагшадые уряалнаб.

№ 15 һунгуулиин участогай агитаторнууд мүнөөшье айл бүхэниие үлээнгүй ябажа, Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Центральна Комитедэй хандалгые уншажа үгэнэд.

Ж. ЖАМБУЕВ.

Улан-Удэ городой 8-дахи һунгуулиин участок.

Һунгуулиин комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Шмаков ба түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Хардаев гэгшэд залуу һунгагша В. Раднаева гэгшэдэ голосовани тухай хөөрэжэ байна.

А. Поповой фото.

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй хандалга—дайшалхы программа зааһан документ мүн

Февралиин 5-да гүрэнэй пивзаводой бүхы хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй, гэрэй эзэн эхэнэрнүүд, үбгэд хүгшэдэй хабаадалгатай митинг боложо, энэ митинг дээрэ тус заводой парторганизациин секретарь нүхэр Шишко гэгшэ Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Центральна Комитедэй хандалгые уншажа үгэһэн байгаа.

Хандалга уншаһанай һүүлээр олон хүн үгэ хэлэһэн ба тэдэнэр болбол Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Центральна Комитедэй хандалга хадаа советскэ ороной ажалшан арадай саашанхи хүгжэлтэнүүдые хангаха ба үшөө ехэ зол жаргалта байдалые туйлаха гэһэн түүхэтэ документ гээшэ гэжэ нэгэн дуугаар һайшаабад.

Пивэ нэрэлэг цехын эрхим стахановец нүхэр Кононенко ингэжэ мэдүүлбэ:

—Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Центральна Комитедэй хандалгые шагнаад байхадаа, бидэнэр болбол тус хандалгада харюу болгон энээнэй урда тээ туйлаһан түүхэтэ илалтануудаа улам саашань бүхэжүүлхэ, ажалай бүтээсые хэдэн дахин ехэдхэжэ, СССР-эй Верховно Советэ һунгалта хэхэ үдэрые толотомо томо амжалтануудаар угтаха ёһотойбди. Тэрээнэй түлөө февралиин түрүүшын арбан хоногой түсэбые һунгуулиин үдэр хүртэр үлүүлэн дүүргэхые уряалнаб. Тэрээнһээ гадна, бидэнэр СССР-эй Верховно Советэ депутадуудые һунгаха үдэр бүгэдөөрэн һунгуулиингаа участогта ошожо, коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө голосуудаа үгэхэ ёһотойбди.

1946 оной февралиин 10-ай үдэр Советскэ Союзай ажалшадай бүгэдэарадай һайндэр, Ленин—Сталинай партиие тойрожо нэгэдэн ба нягтаран жагсаһанаа харуулжа. манай коллективэй хүдэлмэришэд, албахаагшад, үбгэд ба хүгшэд, гэрэй эзэн эхэнэрнүүд бүгэдөөрэн һунгуулиин участок дээрэ ошожо, коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө голосуудаа үгэхые уряалнаб,—гэжэ механическа цехын эрхим стахановец нүхэр Рязанов мэдүүлхэдэнь. суглаашад энэ дурадхалые үнэн зүрхэнһөөн һайшаабад.

Удаа тээнь тус митинг дээрэ хэдэн нүхэдүүд үгэ хэлэһэн байна. Тэдэнэр барандаа Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Центральна Комитедэй хандалгада харюу болгон ажал хүдэлмэреэ улам саашадань һайжаруулха, һунгалтада бэлэдхэлэй хүдэлмэрые улам эршэтэйгээр хэхые уряалһан байнад.

Гүрэнэй пивзаводой хүдэлмэришэд, албахаагшад болбол Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Центральна Комитедэй хандалгада харюу болгон бүтээн гаргадаг продукциингаа шанарые һайжаруулха, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, февраль һарын түрүүшын арбан хоногой түсэбые һунгуулиин үдэр—февралиин 10 хүртэр үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн уялгануудые абаба.

Эрхим кандидадуудайнгаа түлөө голосоо үгэе!

Сергей Иванович Прокопьев болбол арад зоной амгалан байдалай түлөө, социалистическэ ажаүйлэдбэриин саашадаа хүгжэн һалбархын түлөө өөрынгөө бүхы хүсэ шадалые табиһан коммунистическэ партяар хүмүүжүүлэгдэһэн ёһотой үнэн хүн юм. Тэрээнэй оролдолгоор манай заводой хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болбол эрхим жэшээтэ ажабайдалаар хангагданхай.

ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй хандалгые бидэнэр болбол гайхамшагтайгаар һайшаан угтажа абаха зуураа, манай коммунистическэ партиин гаргаһан энэ түүхэтэ документые шудалан үзэжэ байнабди. Эгээл иимэ дээрэһээ, гүрэнэй заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, гэрэй эзэн эхэнэрнүүд, үбгэд хүгшэд бүгэдөөрэн 1946 оной февралиин 10-ай үдэр һунгуулиингаа участогууд дээрэ ошожо өөһэдынгөө голосуудые арадай эрхим хүбүүн Сергей Ивановоч Прокопьевой түлөө үгэхэ байнабди.

Сергей Иванович болбол арад зоной бүхы ажабайдалай түлөө оролдосотой, бага ехэшье асуудалые саг зуурада шиидхэлэг юм. Тэрээнэй оролдолгоор манай гүрэнэй завод дээрэ хүдэлмэришэд, ажалшадай элүүр энхэ байдалые хамгаалха ябадал эрхим хэмжээндэ табигданхай.

Нүхэр Прокопьев болбол мүн тэрэшэлэн үхибүүдэй элүүр энхые сахиха ябадалда, һургуулиин байдалые зүбөөр табиха хэрэгтэ бага бэшэ оролдолго гаргаа. Сергей Иванович Прокопьевой түлөө би өөрынгөө голосые үгэхэ ба тэрээнэй түлөө голосуудаа үгэхыень бүхы ажалшан арадуудые уряалнаб.

Т. ОРЛОВА.

Һарынгаа даалгабари 150 процент дүүргэбэ

Бурмонторгын сёдолой мастерскойн хүдэлмэришэд (даагшань нүхэр Зыборина) СССР-эй Верховно Советэй һунгуулиин үдэртэ бэлэг болгон ажалай үндэр амжа ануудые туйлажа, январь һарынгаа даалгабариие 150 процент дүүргэбэ.

Сёдолшод-стахановцууд Гоcгушина, Цыганова гэгшэд даалгабаряа 280—290 процент хүртэр дүүргэнэд. Тэр шэлэн сёдолшо нүхэр Шихарева һайнаар хүдэлмэрижэ, халаан бүхэнэй даалгабари хододоо 180 процент дүүргэдэг юм.

ГОЛОСОВАЛХА ЖУРАМ

...ска Конституци болбол СССР-... ...граждан агууехэ эрхэнүүдые ба... ...бэхижүүлһэн байна.

...Конституци болбол арадай үнэн ...хүсэлые гарган хамаг бүхы арга... ...олгодог иимэ журамые ...һан байна. СССР-эй Верховно Со... ...гүрэнэй засагай бусад бүхы орга... ...һунгаха һунгалтанууд болбол ...энэ нюуса голосованитай, бүгэ... ...али тэгшэ ба сэхэ һунгуу... ...дээрэ хэгдэдэг байна.

...һа хүсэһэн гражданин бүхэн ...эй Верховно Советэ депутадуудые ...эрхэтэй байха юм. Энэ эрхэ ...расова, национальна гэхэ гү, али ...нагаа дээрэһээ, эрэ эмын ...дээрэһээ, шажан шүтэлгэ дээрэһээ, ...эрдэмгүй дээрэһээ, нүүдэл гү. ...байдал дээрэһээ, социа... ...гарбал дээрэһээ, зөөри шадал ..., урда сагай ажал-ябуулга дээрэ... ...шье тэды хизаарлагдахагүй ...гансал ухаан тээриһэн хүнүүд ...һунгуулиин эрхээ сүүдээр хэһэгдэ... ...дэ һунгалтада хабаадажа ...гүй байна.

...социалистическэ демократизм болбол ...һунгуулиин системэдэ тон эли ...гардаг байна. Голосовани бол... ...һунгуулиин кампаниин эгэ шинхэ... ...тай үень мүн. Энэ үедэ совет... ...граждан болбол өөрынгөө һун... ...эрхые бэелүүлхэ байна. СССР ...голосовалалган болбол һунгуулиин ...дээрэ болодог, иимэ участо... ...болбол гол түлэб орон нютагай ...барималан байгуулагдадаг бай... ...һунгуулиин участок дотор мянгаһаа ...хүн зонтой орон нютаг баг... ...тосхон, кишлак, аул бү... ...хэрбээ тэндэ табан зууһаа ...хүртэр хүн зон һуудаг бай... ...тусгаар һунгуулиин участок бо... ...юм. «СССР-эй Верховно Со... ...нүүдые хэхэ тухай Ду... ...граждануудай зүгһөө өөрынгөө һунгуулиин эрхые бэелүүлхэ ябадалда эрхим һайн арга-боломжонуудые олгохын түлөө һунгуулиин участок болохо хүн зоной тоогой нормые зарим талааран бага болгоһон байха юм. Жэшээлхэдэ, Алас хойто ба Дальневосточно хизаарай тару зонтой зарим нэгэн районуудта 100 хүнһээ үсөөн бэшэ зонтой газарые тус тустань һунгуулиин участок болгоһонһоо гадна, хойто зүгэй ба хада уулын нүүдэл байдалтай районууд ба национальна округуудай һунгуулиин участогуудай нормо болбол табин хүн хүртэр доошонь оруулагдаһан байна.

Мүн энэ зорилгоор һунгуулиин Дүрим дотор һунгуулиин участогуудые байгуулхадаа нютаг ороной шэнжые баримталха ябадалһаа хэһэн зүйлнүүд бии.

СССР-эй граждан иинуд болбол өөрынгөө саг зуурын ба хододоо байдаг һуурин газартаа голосовалдаг байна гэбэшье, һунгалта болохо үдэр холын аянда ябаһан суднанууд дээрэ, хэрбээ эдэ суднанууд дээрэ 25-һаа үсөөн бэшэ һунгагшад байгаа һаань, амяраа тусхай һунгуулиин участогуудые бии болгодог байна. Һунгуулиин участогууд болбол мүн баһа холын аянай пассажирска поездүүд дотор байгуулагдаха байна.

Больницанууд, нэрайлха гэрнүүд, санаторинууд, инвалидуудай гэрнүүд дотор байһан һунгагшад болбол эдэ эмнэлгын оронда хэрбээ табин хүнһөө үсөөн бэшэ һунгагшад бии байгаа һаа тусгаарлан тогтооһон һунгуулиин участогууд дээрэ голосовалха байна. Хэдэн олон байшантай больницанууд дотор байшан бүхэндэнь табиһаа үсөөн бэшэ һунгагшад бии байгаа һаа, тус тустань һунгуулиин участогууд байгуулагдаха байна.

Һунгуулиин участогуудай комиссинуудые ингэжэ эмхидхэһэн ябадал болбол һунгагшадта өөрынгөө һунгуулиин эрхые бэелүүлхын бодото аргануудые дүүрэнээр олгохо байна.

Һунгуулиин участково комисси болбол һунгалтын үдэртэ энэ һунгуулиин участогай газар дээрэ хододоо гү, али саг зуураар байһан һунгагшадай тон дэгтэ тодо список зохёогоод байдаг юм. Энэ списогэй ёһоор һунгагшадта һунгуулиин бюллетеньнүүдые тушаан абаха ёһотой.

Һунгагшадай списогые ажалшадай депутадуудай городской, районно, сомоной, тосхоной, волостной соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд зохёохо ёһотой. Ушарань, тус соведэй газар дээрэ байгаа бүхы граждан нуд тухай мэдээнүүд тэндэ байдаг байна. Һунгалтаһаа урид 30 үдэрэй туршада эдэ списогууд хүн бүхэнэй харамжада дэлгээгдэн хадагдаха ёһотой юм. Һунгагшад болбол өөрынгөө нэрые һунгагшад бүхэн списогто буруу оруулһан тухай гомодохо, мэдүүлхэ эрхэтэй байна. Һунгагшадай списогуудые зохёохо ба шалгаха энэ гурим болбол бүхы һунгагшадые список дотор оруулха ябадалые хангаад, нүгөө талаараа нэгэн һунгагшые список дотор хоёр гурба дахин оруулха ябадал болюулан зайлуулха ушартай.

Өөрөө нюураараа ерэжэ, голосоо үгэхэ ябадал болбол нюуса голосовалалгын нэгэн шухала шэнжэнь мүн. Һунгагшад бүхэн голосоо үгэхын түлөө һунгуулиин участково комиссиин гэртэ өөрөө нюураараа ерэхэ ёһотой.

Һунгуулиин бюллетеньнүүдые абахын түлөө һунгагша болбол өөрынгөө нюурые үнэмшэлхэ паспорт гү, али колхозно книжкэ, али профсоюзна билет, али гэбэл бэшэ ондоо документ харуулха ёһотой. Һунгуулиин участково комиссиин секретарь гү, али член энэ һунгагшын список соо бии байһаниие шалгажа үзөөд, энэ граждан иида һунгуулиин бюллетеньнүүдые тушаан үгэһэнэй тухай список дотор тэмдэглээд, тэрээндэ бюллетеньнүүдые тушаан үгэхэ ёһотой. Мүн һунгуулиин участково комиссиин гэртэ тус һунгуулиин участогай һунгагшадай список соо ороогүй болбошье, харин «голосовалха эрхын үнэмшэлгэтэй» хүнүүд ерэжэ голосовалха эрхэтэй байна. Эдэ һунгагшадые һунгуулиин участково комисси болбол тусхай амяраа список дотор оруулдаг байна. Энээнэй һүүлдэ «голосовалха эрхын үнэмшэлгэтэй» һунгагша болбол мүн баһа һунгуулиин бюллетеньнүүдые тушаажа абаад, бусад һунгагшадтай адли голосовалганда хабаадалсаха байна.

Һунгуулиин бюллетеньнүүдэй формые СССР-эй Верховно Советэ хэхэ һунгалтын һунгуулиин центральна комисси болбол баталан гаргадаг байна. Тиимэдэ голосованиин үедэ ямаршье бусад ондоо бюллетень байха ёһогүй. Һунгалта хэхэ тухай Дүримэй 88-дахи статьягай ёһоор ондоо формотой бюллетеньнүүд болбол хүсэгүйдэ тоологдохо байна.

Һунгуулиин бюллетень дотор һунгуулиин округой нэрэ ба номер, һунгалтын үдэр, депутатта дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудай фамили, нэрэ ба эсэгынь нэрэ, мүн баһа эдэ кандидадуудые дэбжүүлэн табиһан олониитын организацинууд ба ажалшадай обществонуудай нэрэнүүд байха ёһотой.

Эдэ һунгуулиин бюллетеньнүүдые һунгагша болбол голосовалхын түлөө байгуулһан тусхай амяраа таһалга дотор орожо, өөрынгөө гараар дүүргэхэ ёһотой. Энэ комнато соо голосованиин үедэ хэншье, мүн баһа һунгуулиин участково комиссиин гэшүүдшье байлсаха эрхэгүй байна. Энэ таһалга соо һунгуулиин бюллетеньнүүдые дүүргэхын түлөө гансад голосовалха һунгагша ородог байна. Хэрбээ бюллетеньнүүдые дүүргэхын түлөө байгуулагдаһан комнато дотор нэгэн доро хэдэ хэдэн һунгагшад орохо ёһотой байгаа һаань, тус комнато болбол хубаагдаха ёһотой, эдэ таһалганууд соо һунгагшад ганса гансаараа орохо байна.

Һунгуулиин бюллетеньнүүдые дүүргэхын түлөө тэрэ таһалга дотор орохо доо һунгагша болбол һунгуулиин бюллетень бүхэн дээрэ өөрынгөө голосовалха кандидадай фамили, нэрэ ба эсэгынь нэрые орхёод, бэшэ ондоо кандидадуудай нэрэнүүдые зуража хаяха ёһотой. Хэрбээ тус һунгуулиин округ дотор СССР-эй Верховно Советэй депутатта нэгэ кандидат дэбжүүлэгдэһэн байгаа һаань, хэрбээ һунгагша энэ кандидадай түлөө голосоо үгөө һаа, тэрэ болбол тус бюллетень дотор юушье зурахагүй байна.

Үзэг бэшэг мэдэхэгүй һунгагшад ба ямар нэгэн дутуу дээрһээ өөрөө бюллетениие дүүргэжэ шадахагүй хүнүүд болбол һунгуулиингаа бюллетениие дүүргэдэг таһалга худар ондоо нэгэн дуратай һунгагшаяа урижа оруулха эрхэтэй ба тэрэ нүгөө хүниинь энэ һунгагшын заабариин ёһоор тус бюллетениие дүүргэжэ үгэхэ ёһотой байна.

Һунгагша болбол дүүргэһэн бюллетеньнүүдые һунгуулиин хайрсаг уруу табиха ёһотой. Һунгуулиин участково комисси болбол голосованиин эхилхэһээ урид тус комиссиингаа бүхы гэшүүдэй нюур дээрэ һунгуулиин хайрсагые тамгалха ёһотой. СССР-эй Верховно Совелэй Президиумэй 1945 оной октябриин 11-нэй Указай ёһоор баталагдаһан «СССР-эй Верховно Советэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүрим» болбол урда байһан дүримһөө һунгуулиин бюллетеньнүүдые конверт соо хэжэ нялахагүйн талаар илгаатай байна. Конвертгүй байха ушар болбол голосованиин нюуса байха ёһондо зааханшье тэды хүшөөлтэ болохогүй юм. Бюллетеньнүүдэй эбхэжэ табидаг ушар ба тус бюллетеньнүүд дээрэ ямаршье ондоо тэмдэгүүд ба номернууд үгы тула голосовалһан хүнэй хэн байһаниие тодорхой мэдэхэ аргагүй болохолоор эдэ бүгэдэ хамта голосовалалганай дүүрэн нюуса байха ябадалые хангана.

Манай эндэ голосовалалган болбол һунгагшын хүсэд зоригто гадаа талаһаа хүшөөлтэ хэхэ ябадал үгы ушар байдалда болоно.

Һунгалта хэхэ тухай Дүримэй 81-дэхи статьягай ёһоор һунгуулиин гэр соо һунгалта хэжэ байһан үедэ ямаршье агитаци хориглоһон байна. Участково комиссиин түрүүлэгшэ ба гэшүүд болбол һунгуулиин байшан доторхи журам байдалай түлөө харюусалгатай байна. Тиимэдэ тэдэнэй заабари захиралта болбол тэндэ байшадта албантадань уялга болохо ёһотой.

СССР-эй Верховно Советэ хэхэ һунгалтанууд болбол бүхы Советскэ Союз дотор нэгэн үдэр соо—1946 оной февралиин 10-да болохо байна. СССР-эй Верховно Советэ хэхэ һунгалтанууд болбол хүдэлмэригүй үдэр, воскресеньедэ. болохо юм. Тиимэдэ һунгагшад болбол һунгуулиин комиссиин гэртэ өөрөө ерэжэ, СССР-эй граждан ябаһан өөрынгөө арюун уялгые дүүргэхэ дүүрэн аргатай байна.

Һунгагшад болбол 18 часай турша дотор—нютагай сагаар үглөөнэй 6 часһаа эхилээд, һүниин 12 час хүртэр—голосуудаа үгэхэ байна.

Голосовалха үдэр ба газар тухай һунгагшадта түрүүн соносхохо ёһотой байна. Һунгалта хэхэ тухай Дүримэй 73-дахи статьягай ёһоор һунгуулиин участково комиссинууд болбол һунгалтын үдэр ба газар тухай һунгагшадта түрүүшээр соносхохо уялгатай байна. Тус комисси болбол һунгалтын урдахи һүүлэй 20 үдэр соо һунгалта болохо үдэр ба һунгалта хэхэ газар тухай элдэб олон аргаар тон үргэнөөр һунгагшадтаа ниигэлэй үдэр бүри соносхожо байха уялгатай байна.

Граждан иинуудай һунгуулиингаа эрхые дүүрэн сүлөөтэйгөөр бэелүүлхэ ябадалые советскэ закон хамгаалан хаража байдаг юм: хэн нэгэн хүсэрхэн, мэхэ, заналган гү, али эдилгын хүсөөр СССР-эй граждан инай СССР-эйнгээ Верховно Советэ һунгаха ба һунгагдаха тэрээнэй эрхые дүүрэн сүлөөтэйгөөр эдлүүлхэ ябадалда хүшөөлтэ хэһэн болбол хоёр жэл хүртэр сүлөөгөө хаһагдан хэһээгдэхэ байна. (Һунгалта хэхэ тухай Дүримэй 109-дэхи статья).

Тиимэдэ «СССР-эй Верховно Советэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүримэй» ёһоор баталагдаһан голосовалалгын журам болбол һунгагшадай өөрынгөө хүсэл зоригые дүүрэн эрхэ сүлөөтэйгөөр харуулха ябадалые хангажа, һунгагша бүхэн гүрэнэйнгөө засагай верховно органой һунгалтада хабаадалсаха тэрээнэй бүхы эрхые бэелүүлхэ ябадалда дүүрэн арга олгоһон байна.

М. КИРИЧЕНКО ба Н. НИКОЛАЕВА
(«Спутник агитатора» гэжэ журналһаа).

ЕФРЕМОВСКЭ БА ШУРЫГИНСКА ЗВЕНОНУУДЫЕ КОЛХОЗ БҮХЭНДЭ ЭМХИДХЭХЭ

Үндэр ургасын түлөө үнэн зүрхэнһөө гэмсэжэ оролсоһон ефремовскэ ба шурыгинска звенонууд Заиграйн аймаг соо олохон юм. Эдэнэр тарилгада бэлэдхэлые хаһа соонь, эрхим шанартайгаар үнгэргэһэнэй, түрүү агротехникые бэелүүлһэнэй, тарилгын хойноһоо онсо һайнаар харууһалһанай аша үреэр бараг һайн ургаса хуряанал.

Ефремовскэ ба шурыгинска звенонууд хүдэлмэриин түсэб зохёоходоо агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудай бүхы эрилтэнүүдые, илангаяа газарай хүрьһэндэ шииг нойто тогтоохо ябадал дүүргэхын түлөө угаа ехэ анхарал табидаг байха юм. Үндэр ургаса хуряадаг мастер, солото ефремовец Серапион Кириллович Киселёв гэгшэ өөрынгөө звеногой хүдэлмэриие онсо шадабаритайгаар эмхидхэдэг байна. 1945 ондо газарай хүрьһэндэ шииг нойтые байлгахын түлөө эртын бэрной һайнаар үнгэргэһэн, мүн һолоомын узуурта тариха участогуудта лущенһи хэһэн, севооборотой поли дээгүүр һайрамай үһа тарааха тушаа Киселевой звено угаа ехэ анхарал гаргаа. Мүн үһа хааха хаалта түхеэрһэнэй ашаар, севооборотой бүхы полиие тарилгын урда тээ үһалһан ба мүн ургажа байха үедэнь һайнаар үһалха арга олоһон байха юм.

Газарай элдүүрилгые эрхим шанартайгаар үнгэргэхын тулада анзаһа зэмсэг болон мори унаагаа хүсэд бэлэдхэһэн байгаа. Тарилгын участогые 24—25 сантиметр гүнзэгыгөөр хутагатай плугаар хахалаа һэн. Хахалһанай һүүлээр нэгэ удаа борнойлжо, газарай хүрьһэндэ шииг нойтые байлгаһан юм. Хэрээһэлүүлэн хоёр удаа культивапи хэхэтээ хамта, газараа борнойлһон байна. Тарилгын участок дээрэ гараһан буртаг үбһые гар тармуураар һамнажа, полиһоо холо абаашаад, галдаһан байгаа. 40 гектар газарта элдүүрилхын урда тээ хоёр удаа дискованн хээд, шенисэ таряа һэн. Хахалхын урда тээ 5 гектар газарта га бүрипп 270 тэргэ хэмжээтэй хонинной наг шэбхэ тараагаа. Тэрэшэлэн үнэһэн ба шубуунай аргалые культиваци хэхын урда тээ нэгэ гектарта 2 пентнер хэмжээтэйгээр тарааһан байна.

Тарилгын үрһые хэдэн дахин сэбэрлэһэн ба тарихынгаа урда тээ хороор угааһан байха юм. Нэгэ гектарта 2.5 пентнер шенисэ, 1,8-һаа 2,5 пентнер овёс хаяһан байна. Тарилгые хэрээһэлүүлжэ хээ һэн.

Таряанай ургажа байха үедэ нэгэ удаа борнойлһон байна. Борнойлхын урда тээ 1 гектарта 1,5 тонно хэмжээтэйгээр хонинной аргалаар нэмэлтэ тэжээл үгөө. Хоёрдохи нэмэлтэ тэжээлые нэгэ гектарта 3 пентнер хэмжээтэй шубуунай аргалаар үнгэргэһэн байна. Мүн нэгэ гектарта 3 пентнер хэмжээтэй үнэһөөр гурбадахи нэмэлтэ тэжээл үгэһэн байха юм.

Буртаг үбһэнэй гарахатай хамта, тэрэниие эмхитэйгээр түүдэг байгаа. Зарим участогай тарилгын буртаг үбһые хоёр, гурба дахин түүжэ хаяа һэн.

Дээрэ дурсагдагша хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргөөд байхадаа, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой член нүхэр Киселёвой хүтэлбэридэг ефремовскэ звено нёдондо гектар бүриин 108 пүүд шенисэ, 90 пүүд овес хуряагаа. Гадна рекордно участоһаа гектарай 275 пүүд шенисэ, 10 гектар овёсһоо га бүриин 180 пүүд ургаса абаһан байна.

Тэрэшэлэн агротехникые зүбөөр бэелүүлжэ шадаһан аймагай түрүү звенонууд 1945 ондо һайн ургаса туйлаа. «Улаан Эрхирэг» колхозой член нүхэр Мункуев гэгшын звено рекордно участогһаа гектар бүриин 180 пүүд шенисэ хуряаһан байна.

Димитровэй нэрэмжэтэ колхозой член нүхэр Кучумова гэгшын шурыгинска звеногой членүүд 1945 ондо гектар бүриһөө дунда зэргээр 2.562 пүүд морковь, 1.290 пүүд капуста ургуулһан байна. «Май 1» колхоздо нүхэр Пахомовагай хүтэлбэридэг шурыгинска звено үнгэрэгшэ жэлдэ нилээдгүй һайнаар хүдэлмэрилжэ гараа. Гектар бүриин 1.200 пүүд хартаабха хурлажа абаһан баримтань тус звеногой хүдэлмэрилэгшэдэй үнэн сэхээр ажаллаһые гэршэлжэ үгэхэ байна. XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой шурыгинска звено даагшань СССР-эй Верховно Советэй депутадай кандидат Л. П. Шурыгина гектар бүриһөө 2.400 пүүд хартаабха хуряаһан байна. «III Интернационал» колхозой член Саду Амархановай хүтэлбэридэг звеногойхид гектар бүриһөө 2.266 пүүд хартаабха абаа һэн.

Тиигэбэшье, Заиграйн аймагай зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ефремовскэ ба шурыгинска звенонуудай хүдэлмэриин үнэтэ дүршэлые халан абажа үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ харюусалгагүйгөөр хандана. Сууда гараһан ефремовец Серпион Кириллович Киселёв, шурыгинска звеное үүсхэгшэ СССР-эй Верховно Советэй депутадай кандидат Лукерья Прохоровна Шурыгина гэгшэдэй түрэһэн нютагта түбхинэжэ һууһан болобошье, аймагай олохон колхозууд орооһото культуранудай ба хартаабха, овошниин үндэр ургаса туйлажа мүнөө хүртэр шадаагүй байһаар. Зарим колхозууд иимэ звенонуудые эмхидхэһэн нэрэ зүүгээд лэ, эсэстээ тэдэнэй членүүдые тараажа, ондоо хүдэлмэридэ ябуулжархидаг байха юм. XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхоз таряаналай бригадын дэргэдэ ефремовскэ звено эмхидхэһэн аад, тэрэ доронь тараажархёо.

Ефремовскэ ба шурыгинска звенонуудай түрүү агротехникые үргэнөөр дэлгэрүүлхын оронд, зарим колхозууд тэрэниие хазагайруулха ябадал гаргана. Түрүүшүүлэй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ иимэ хайша хэрэгээр хандаһан ябадал хадаа олонхи колхозуудые үндэр ургасаһаа хаһадаг байна.

Түрүү агротехникые бэелүүлхэ хэрэгтэ хойрогоор хандадаг дээрэнхы һанаалтай колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдые саашадаа тэсэмээр бэшэ. Тиимэдэ эдэ бүхы дутуунуудые бүримүһэн усадхажа, 1946 оной тарилгые эрхим бэлэдхэлтэйгээр угтан, полевой бүхы хүдэлмэринүүдые богони болзор соо, һайн шанартайгаар үнгэргэхэ ябадал колхоз бүхэнэй түрүүшын шухала зорилго мүн.

П. МЕТЛЯЕВ,
Заиграйн АЗО-гэй главна агроном.

Машина зэмсэг заһабарилгые һаадгүйгөөр ябуулна

Үнгэрэгшэ жэлнүүдэй хабарай тарилгада хангалтагүй бэлэдхэл хэһэн шалтагһаа болоно, Бичурын олонхи колхозууд үндэр ургаса хуряажа шадаагүй юм. Мүнөө жэлдэ энэ алдуунуудаа дабтахагүйн түлөө түрүү колхозууд үндэр ургаса хуряаха шухала хэмжээнүүдые хараа алхай. Үбэлэй агротехническэ хэмжээ ябуулга уудай түсэбые хэмсоонь дүүргэхэ ябадалда олонхи колхозууд гол анхаралаа табиһан байна.

Кировэй нэрэмжэтэ колхозой членүүд үбэлэй агротехническэ хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэхэтээ нэгэн доро, хүдөө-ажалай машина зэмсэг, хомут тоногуулай заһабарилгые һаад һамшаггүйгөөр ябуулжа байха юм. Дүүрэн бэшэ мэдээ ёэр поли дээрэ эндэхид 1000 һалса гараа шарга наг шэбхэ шэрэһэн, 30 га ан пентнер шубуунай аргал суглуулһан, 500 һаз дээшэ гектарта саһа тогтооһон байна. Мүн 57 хомут тоног, хэдэн олон плуг болон хүдөө-ажалай машина зэмсэгүүд заһабарилагдаа.

Һаяхан энэ артелиинхид тарилгада бэлэдхэлэй ябасые улам шангадхажа байна. СССР-эй Верховно Советэй һунгалтануудай хэдэлэлдэ зорюулагдаһан социалистическэ мүрысөөнэй дэлгэрһэнһэ хойшо тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ ябажа байһан эндэхи колхозникууд ажалайнгаа бүтээсые нилээдгүй дээшэлүүлээ. Мүнөө энэ колхозойхид бүхы һунгагшадта, эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэришэн, эрэгтэй эмэгтэй тарилашан, Улаан Армиин ба Үһан-Сэрэгэй Флодой сэрэгшэдтэ Партиин Центральна Комитедэй хандалгые тон ехэ баяртайгаар угтаад, һунгалтын үдэргэ бэлэг болгон тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүдые бар ниинь дүүргэжэ, эрхим хүнүүдэй түлөө эбтэйгээр голосовалхые хүсэбэд.

Е. КУПРАШ.

Стахановска вахтада жагсаба

Улан-Удын Железнодорожно районой «Коминтерн» гэжэ үйлэдбэриин артелиин хүдэлмэришэн бүхэн (түрүүлэгшэнь нүхэр Шварц) СССР-эй Верховно Советэй һунгалтада зорюулһан стахановска вахтада жагсажа, февралиин 5-ай үдэр үндэр амжалтануудые туйлаба.

Энэ үдэр тус артель үдэрэйнгөө даалгабари 139 процент дүүргэһэн байна.

Түрүү стахановец нүхэр Кондерман гэгшэ тэрэ үдэр үнэн зүрхэнһөө хүдэлмэрилжэ, халаанайнгаа даалгабари 200 процент дүүргэбэ. Мүн нүхэд Якова, Ентубаева гэгшэд тэрэ нүхэдһөө нэгэшье дутангүй һайнаар хүдэлмэрилжэ даалгабаряа 180—180 процент дүүргэбэд.

Түрүү һуури эзэлхын түлөө тэмсэнэд

Манай республикын ой модоной ажаүйлэдбэриин хүдэлмэришэд СССР-эй Верховно Советтэ һунгалта хэхэ үдэрые амжалтатайгаар угтахын тула социалистическэ мүрысөөе үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлһэн байна.

Хандагайтын мехлеспунктын хүдэлмэришэд (начальнигынь нүхэр Шатилов) модо бэлэдхэлэй январь һарын түсэбые 120 процент, модо зөөлгын түсэбые 148 процент гүйсэдхэжэ һунгуулиин урдахи мүрысөөндэ республика доторо түрүү һуури эзэлбэ. Сэлэнгын леспромхозой хүдэлмэришэд (начальнигынь нүхэр Санташев) модо бэлэдхэлэйнгээ программые 110 процент ба модо зөөлгые 101 процент гүйсэдхэжэ хоёрдохи һуури эзэлбэ.

Колхозница М. А. Акимовагай эрэ нүхэрынь фронт дээрэ баатарай үхэлөөр наһа бараһан юм. Калининска областиин Завидовска районой Кировэй нэрэмжэтэ турэл колхозынь тэрээндэ түлөөһэгүйгөөр үнеэ үгэһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: **М. А. Акимова** (баруун гар талаһаа) абаһан үнеэтэйгээ байна. Зүүн гар талаһаа—дурбэн фронтовигай эхэ, тэрэшэлэн колхозһоо үнеэ абаһаг **Е. Е. Логунова** гээшэ.

В. Воробьевой фото (ТАСС-эй фотохронико).

Шулуун нүүрһэ малталгые хоёроор ехэдхэхэбди

Энэ жэлэй турша дотор Галуута-нуурай шулуун нүүрһэ малталгаад үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо шулуун нүүрһэ малталгые хоёроор ехэдхэхэ ёһотой.

1945 оной һүүлшын хоёр һарын турша дотор хүдэлмэриингөө эршые шангадхан хүдэлмэрилөөд байхадаа даалгабаряа 137 процент хүртэр дүүргэжэ шадаһан байнабди. Энэ жэшээ хадаа 1946 оной турша дотор гүрэнэйнгөө даалгабарита түсэбые хүсэд дүүргэжэ, республикын предприятинуудта 214 мянган тонно шахуу һайн шанартай нүүрһэ үгэжэ шадаха байһыемнай яһала элирүүлнэ.

Энэ жэлдэ нүүрһэ малталгые ехэдхэхэһээ гадна тэрэнэй өөрынь үные доошоруулха гэһэн зорилго манай урда табигдана. Тиимэ дээрэһээ манай шахтернууд нёдондо жэлэйхидэ орходоо нүүрһэнэй сэнгые 10 процент доошоруулха гэһэн социалистическэ уялгануудые абаба.

Шулуун нүүрһэ малталгые улам ехэдхэхын тула бидэнэр шахтын барилгые бүри үргэдхэхэ ёһотой болонобди. Тиимэ дээрэһээ энэ жэлдэ дутэ байһан нүүрһые миин лэ дээрэһээнь малтан гаргаха аргаболомжые бии болгохоор хараалнабди. Мүн хүдэлмэриингөө бүтээсые дээшэлхэхын тула электрическэ станци шэнээр барихабди.

Эдэ бүтэдэ хүдэлмэриие ябуулхаһаа гадна хүдэлмэришэдэйнгөө культурно-болбосон байдалые һайжаруулхын тула шэнээр нэгэ бани, хүүгэдэй байшан ба олон байрын гэрнүүдые барихаар хараалнабди.

Эдэ хүдэлмэриие эршэмтэйгээр ябуулжа, дурбэдэхи Сталинска табанжэлэй гурбадахи жэлэйнь эсэстэ республикынгаа бүхы предприятинуудые шулуун нүүрһээр хүсэд хангахаар болохо ёһотой байнабди.

Т. СТАРЦЕВ, Галуута-нуурай шулуун нүүрһэнэй Управлениие хүтэлбэрилэгшэ.

Санашад-агитаторнууд

Бичурһаа санашад-агитаторнууд һаяхан аймаг соохи колхозуудаа гараба. Тэдэнэр хамта 7 хүн ВЛКСМ-эй айкомой секретарь нүхэр Вахмянинагай хүтэлбэри доро аймагай һунгуулиин бүхы участогууд дээгүүр ябажа, олониитын дунда ойлгуулалгын хүдэлмэриие ябуулха хэрэгтэ туһаламжа үзүүлхэ юм.

Тэдэ санашад 60 гаран километрын газарта ябажа гараха байна.

Коммерческэ столовонууд нээгдэхэнь

СССР-эй Совнаркомой 1945 оной декабриин 30-да гаргаһан тогтоолой ёһоор БМАССР-эй Совнарком республикын городуудаар ба хүдэлмэришэдэй һууриин газарнуудаар сай уулганай 10 коммерческэ столовонуудые нээхээр хараалһан байгаа. Мүнөө тэрэнэй нэгэниинь Улан-Удэдэ нээгдэнхэй. Хамта Улан-Удэдэ тиимэ 4 столово нээгдэхэ юм.

Тэрээнһээ гадна Бабушкин, Кяхта ба Городок городуудаар, Дивизионная станпида, ПВЗ-дэ ба соцгородокто тиимэ столовонууд һаяар нээгдэхэ юм.

БМАССР-эй Совнарком болбол энэ жэлэй февраль—март һарануудай турша соо Улан-Удэдэ «Главособторгын» түсгаар контора, нэгэ коммерческэ магазин ба ресторан шэнээр нээхые Наркомторгые уялгаба.

Коммерческэ магазин болбол хоёрдохи гастрономдо ба ресторанинь советүүдэй гостиницын дэргэдэ нээгдэхээр хараалагдана.

Немецкэ сэрэгэй гол ехэ гэмтэ ябадал хэгшэдые сүүдлэхэ Нюрнбергдэхи процесс

Январиин 28-ай үглөөнэй заседани

НЮРНБЕРГ, январиин 28. (ТАСС). Трибуналай январиин 28-ай үглөөнэй заседани дээрэ французска гэмнэлтын дурадхаһанай ёһоор Мари Клод Вайан Кутюрье гэжэ нэрэтэй гэршэ эхэнэрые трибунал мүшхэжэ һураба.

Тэрэ эхэнэр Петэнэй полициэр арестовалагдажа, германска засагаархидта үгтэһэн байгаа. Гестапо эгээл түрүүшынгээ асуулта дээрэ алахабди гэжэ айлгажа һүрдүүлжэ байгаад хуудал хуурмаг мэдүүлгэ дээрэ гараа таби гэһэн байха юм.

Мари Вайан Кутюрье гэгшэ түрмэдэ һуужа байхадаа заложнигуудые бүлэг бүлэгөөрынь тэндэ немецүүдһээ асаржа байһаниие тэдэнэй ёолохо зобохые олон дахин дуулаһан байгаа.

1943 оной январь һарада Мари Кутюрье гэгшые гитлеровцүүд Освенцимэй концентрационно лагерьта абаашаһан байгаа. Хүнүүдые алаха хюдаха тэрэ лагерьта тэрэ эхэнэртэй мүн хамта 200 эрэгтэй эмэгтэй французуудые абаашаһан байна. Тэндэ мүн лэ үбгэд, хүгшэд 16 наһатай үхибүүд, үбшэн хүнүүд ошолсоһон байгаа. Олонхи эхэнэрнүүдынь өөһэдынгөө эрэ нүхэдэй антигитлеровецүүд байһан дээрэһээ арестовалгдажа, концлагерьнуудта абаашагдаһан байгаа.

Тэдэндэ эдихэ ууха юумэ үгэнгүйгөөр бүхы Европа соогуур ябажа Освенцим абаашаһан байгаа.

Тэдээнтэй хамта Освенцимдэ хүрэһэн эрэгтэй ба эмэгтэй 200 французуудай ройдоо 40-ниинь гэдэргээ бусажа ерэһэн ба бусадынь үхэһэн байна гэжэ тэрэ гэршэ эхэнэр трибуналда мэдүүлнэ.

Эсэсовецүүд бид ниие освенцимскэ карантинда асараад, бултымнай нюсэгэлүүлжэ, январиин шэрүүн хүйтэншье байгаа һаань, хүйтэн үһаар угаагаад, даг хирэ болоһон хахархай урархай хубсаһа үмдүүлжэ, гартань номер үлгөөд, барагта хааһан байха юм гэжэ Мари Вайан Кутюрье хөөрэнэ.

Үдэшэлэн бидэнэр аюултай юумэ хараһан байнабди гэжэ үргэлжэлүүлнэ. Хүдэлмэришэ команданууд лагерьтаа бусажа ябаа, тэдэнэй хойноһоо үдэр соо үхэһэн хүдэлмэришэдые тэлэжэ ябаһан байгаа.

Освенцимдэ хаагдаһан хүнүүдэй байдал хэлэшэгүй хүнդэ байһан юм.

Хүнэй үхэхэ ябадал тэрэ лагерьта үдэрһөө үдэр бүри олон болож байгаа. Хүнүүд үбшэн тахалһаа болож үхэдэг ба үлэсхэлэн зобоһоо болож турадаг унадаг байба. Хаалтатай байгшадые туйлай муугаар байлгагша һэн. 1.000 хүндэ нэгэ умывальник хүртэдэг бэлээ. 3 һара болоод дотор хубсаһыемнай һэлгэгшэ һэн. Харгын хажуудахи һубагай үһан соо гү, али үбэлдөө саһаар хубсаһаа угааха аргатай болоходоо бидэнэр хүхигшэ һэмди. Гэмнэгшэ хадаа 1943 оной февралиин 5-да Освенцимдэ болоһон перекличкэ тухай хөөрэжэ үгэхыень тэрэ гэршэ эхэнэрые гуйна.

Тэрэ үдэр, гэжэ Мари Клод Вайан Кутюрье хэлэнэ, 4 часһаа үнгэржэ байхада бүхы лагериие гаргажо, тэгшэ тала газар дээрэ туужа абаашаһан байгаа. Бидэнэр тэндэ үглөөнэй 5 час болтор байгаа һэмди. Тэрэнэй һүүлээр бидэниие нэгэ нэгээрымнай нэгэ үүдэн худар түлхижэ оруулһан байна. Тэрэ үүдэн хүртэр эсэсовецүүд бидэниие модоор сохижо гүйлгэдэг байгаа. Хүгшэ болоһон гү, али үбшэн аад гүйжэ шадахаяа болиһон хүнүүдые 25-дахи номерой блогто хаажа, тэндэһээ алаха хюдаха газова камерада ябуулдаг байба.

Тэрэнэй һүүдээр Освенцимскэ тала дээрэ бүхы тэрэ талые тэсэжэ шадаагүй дээрэһээ үхэһэн хүнүүдэй хүүр олоороо үлэһэн байна.

25-дахи номерой блогто хаагдажа үхэхэ тээшээ болоһон хүнүүдые туураажа алдаг байгаа гэжэ Вайан Кутюрье мэдүүлнэ.

Мүн тэрэ блок соо олоороо үсэһэн хулганануудай бэдэжэ шадахаяа болашоһон тиимэ хүнүүдтэ эндэ тэндэһээнь аһажа байһандань харааһэм гэжэ тэрэ хөөрэнэ.

Халдабарита үбшэн хадаа Освенцимдэ хаагдагшадай олоороо үхэхэ ябадалай нэгэ шалтагаанинь байһан юм гэжэ тэрэ гэршэ эхэнэр дам саашань хэлэнэ. Хүнүүд гутал хубсаһагүй дээрэһээ мүн лэ үбшэлдэг байгаа. Хорагдаһан хүнүүд хүйтэ абадаг ба хүлөө холодог бэлэй. Тиигээд хүдэлжэ шадахаяа болиһон хойнонь тэдэниие 25-дахи блогто оруулжа, тэндэһээ нэгэшье хүн бусада гүй байгаа. Освенцимэй лагерьта үбдэһэн хүн эдэгэхэб гэжэ бододоггүй байгаа гэжэ Мари Клод Вайан Кутюрье гэгшэ мэдүүлнэ. Ехэнхидээ үбшэлһэн хүниие газова камерада ябуулдаг һэн.

1943—1944 оной үбэлтэ алан халдабарита тиф үбшэнһөө болож үдэртөө 200-һаа 350 хүн үхэдэг байгаа гэжэ гэмнэгшын асуудалда харюусажа зуураа Мари Клод Вайан Кутюрье гэгшэ мэдүүлнэ.

Освенцимдэ хаагдаһан олон хүнүүд мүн лэ дезинфекциһээ үхэдэг байһан юм. Бүгөөр газаар дезинфекцилжэ байхадаа мулһэн шэнги хүйтэн үһаар угаагаад, догор хубсаһа асархыень, газаа хүлеэжэ байгты гэжэ баалдаг байгаа. Мүн үбшэншье хүнүүд нэгэжэ зобож байха ёһотой байһан юм.

ГЭМНЭГШЭ: — хаагдаһан зонуудые ямар хүдэлмэридэ ябуулдаг байгааб?

Олонхи хүн һомо болон гранатануудые хэдэг заводууд дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа гэжэ тэрэ эхэнэр харюусана. Тэрэ хүдэлмэри айхабтар зоболонтой хүндэ ба жа, завод халаа үхэлэй эгэ шатань гэжэ тоологдодог һэн.

Освенцимдэ хаагдаһан хүнүүдтэ эмнэлгын туршалга хэһэн тухай тэрэ эхэнэр хэлэнэ.

Освенцимдэ хаагдаһан еврейнүүд тухай гэмнэгшын асуухадань гэршэ эхэнэр харюусана. Эсэсовецүүд үбгэд, хүгшэд, нарай үхибүүдтэй эхэнэрнүүдые, үбшэн хүнүүдые ба түрэхэ эхэнэрнүүдые сэхэ газова камернуудта ябуулдаг, мүн залуу ба һайн бэетэй хүнүүдые ажал хүдэлмэридэ болоод али бүхы туршалга хэхэ тээшэнь ябуулдаг байгаа. Үхэһэн хүнүүдые галдиха хэдэн крематоринууд Освенцимдэ байдагшье һаань, тэрэ үшөө хүрэдэггүй байгаа. 1944 ондо Освенцимдэ илангаяа олон хүниие асаржа, нүхэ малтаад, тэрээн хударта хоролжо ба бууднан алагдаһан хүнүүдые хаяжа шатаадаг байгаа.

Нэгэ һүни бидэнэр хүнэй айхабтар муухайгаар орилхо хашхархада һэрэһэн байгаабди гэжэ гэршэ хөөрэнэ. Үглөөгүүрынь мэдэхэдэмнай, крематори хүдэр амиды үхибүүдые зондеркоманда хаяжа шатааһан байба. Освенцимдэ алагдаһан хүнүүдэй хубсаһа болон бусад юумые гүйжэ абаад, немецкэ засагаархин Германи хударта ябуулдаг байгаа гэжэ гэршэ эхэнэр трибуналда мэдүүлнэ.

Освенцимэй хажууда бай[…] герьнуудые 1944 ондо дүүр[…] һэн тухай мүн лэ гэршэ[…] Тэрэнэй нэгэн соонь цыга[…] лэ соонь еврейнүүд хаал[…] һэн.

Мари Клод Вайан Кутюрь[…] венцимһээ Равенсбрук гэжэ[…] шинно ондоо лагерьта […] байба. Тэндэ хаагдаһан […] зоболонтой байдала байдаг […] Освенцимэйхидэл адли […] хаадаг тусхай блок байгаа, […] туулай гэжэ нэрлэгдэдэг […] али болохоор туршажа тама[…] Немецүүд энэ лагерь соо […] олон хүниие сэрэгэй бари[…] мэри дээрэ ябуулдаг һэн. С[…] приятинууд дээрэ ажаллаха[…] ород яһанай плендэ абтаһан […] дые эгээл жагшуурита мүү[…] оруулдаг ба сазажа а[…] лагерьта 8-һаа 10 мянган […] хаалтатай байгаа гэжэ г[…] мэдүүлнэ. Тэрэнэй мини 5[…] амиды үлэһэн байха юм. Ш[…] догшодые олоорынь эндэ […] эсэсовецүүдтэй хамта ажа[…] ноёд һайд эрэлсэжэ, өөһэ[…] бо оол зарса хүнүүдые энд[…] харадаг, амынь ангайлгажа […] дэг, шүрбэһынь бажууж[…] дэг һэн. Ажал хэжэ шад[…] һинаһан хүнүүдээ тэрэ дар[…] бэриин предприяти гү, али […] тариха болон ондоо бусад ажа[…] дал ба бэ.

Гэршэ Мари Клод Вайан […] гэгшые мүшхэжэ һураха […] венсбрук гэжэ лагерьта […] гестапын бусад толгойлог[…] байгаа гэжэ тодорхойлно. Гэ[…] нэрэй хэлэһэн ёһоор, тэр[…] байха үедэ лагериие СС-[…] нууд харадаг байһанаа, удаа[…] скэ частьнуудай солдадууд ер[…] даг бэлэбэ.

Мари Клод Вайан Кутюр[…] гэмнэгшын мүшхэжэ асууһа[…] Маркс гэжэ нэрэтэй үмөөр[…] хэдэн асуудалнуудые гэрша[…] һурана. Гэмнэгшэ хадаа […] эхэнэрэй хэлэһэн юумые б[…] ба зарим ыень һэжэгтэй б[…] тай байба. Өөрынгөө нюде[…] юумээ болон тон баримтат […] харуулжа ехэ этигэлтэйгээр […] шэ эхэнэрэй харюусахадань […] хүн дутугай болоно.

Тэрэнэй һүүлээр гэм[…] Маутхаузен гэжэ лагерьта […] дажа байһан Верт гэжэ […] цуз яһанай хүниие мүш[…] Тэрэ гэршэ хадаа «Мессер[…] фирмын предприятинууд […] домол хүнүүдэй хэжэ бай[…] дэ хүшэр хүдэлмэри тух[…] совецүүдэй харалка һахиж[…] хай хэлэжэ үгэнэ. Гэршэ […] лагерьта Гиммлер, Кальтен[…] бусад гитлеровскэ толгойнор[…] гаа гэжэ баримталаад, нютла[…] арад зон хадаа тэрэ лагерь[…] байһан бүхы юумэн тухай […] ша һэн гэжэ хэлэнэ.

Маутхаузенэй лагерьта […] гадна мүн плендэ абтаһан […] хүнүүд асарагдадаг байгаа […] шэ хөөрэнэ. Тэдэнэрые ай[…] гаад загадаг, бадашадаг, […] боодог ба оройдонь алажа […] хэдэг байгаа.

Январиин 28-ай үдэшын заседани

НЮРНБЕРГ, январиин 28. (ТАСС). Январиин 28-ай трибуналай үдэшын заседани дээрэ французска гэмнэгшэ Дюбосс болбол Маутхаузендэхи немецкэ концентрационно лагерьта хаагдаһан, гэршэ француз Верт гэгшын асуулта абажа үргэлжэлүүлбэ.

Гэршэ болбол союзнигуудай 47 офицернүүдые саазалһан тухай тодорхойлон хэлэнэ, тэрэ хадаа энээниие лагерьта байхадаа хараһан юм. Эдэ офицернүүд—парашютистнууд лагерьта хэрэглэгдэдэг юрэнхы аргаар алагдаһан байгаа. Тэдэниие эгээл хүшэр хүндэ хүдэлмэри хэлгэхые баадалдаг байгаа, тодорхойлбол хүндэ шулуу зөөлгэдэг, сохидог, теэд удаань проволоко тээшэ намнажа абаашаад, винтовкоор буудажа аладаг һэн. СС-тэнэй ба СД-гэй үмөөрэгшэ адвокат Бабелл, сүүдлүүлэгшэ Калтенбруннерай үмөөрэгшэ адвокат Кауфман гэгшэд гэршэдэ хэдэн асуудалнуудые табина.

Трибуналай заседаниин залда французска гэмнэлтын талаһаа шэнэ гэршэ болохо француз яһанай. Хүндэтэ Легион орденой кавалер. мүн баһа эсэргүүсэлгын хүдэлөөндэ хабаадалсаһанайнгаа түлөө медаляар шагнагдаһан Виктор Дюпо гэгшые оруулна. Тэрэ болбол 1944 оной январь һарада Бухенвальдска концентрационно лагерьта гитлеровецүүдээр хаагдаһан ба тэндэ 1945 оной апрель хүртэр байһан байна.

Гэршэ болбол Бухенвальдска концентрационно лагериин журам тухай элирхэйлэлгэнүүдые хэлжэ үгэнэ. Эдэ лагерьта байһан французууд тухай хэлэхэдээ, тэдэнэй нэгэншье шахуу судебнэ органуудаар сүүдлүүлэгдээгүй байгаа гэжэ тэрэ тэмдэглэнэ. Хаагдаһан французуудай ехэнхинь урид асуулта абаһанай һүүлээр лагерьта эльгээгдэһэн байгаа. Хэдэн хаагдаһан хүнүүд лагерьта ябуулагдахынгаа урда тээ асуугдадагүй һэн.

Асуултанууд хадаа ехэ муухай, хүнэй үнгэ шарайгүй арганаудаар хэгдэдэг байгаа; хаагдаһан хүнүүдые сохидог, хүйтэн уһатай ваннада шэхэдэг, үлгэдэг, хабшадаг ба бусад зобоохо хэмжээнүүд хэрэглэгдэдэг байгаа гэжэ гэршэ хэлэнэ. Үхибүүд болбол тэдэнэй өхэ эсэгэдэй байхада, эхэнэрнүүд—тэдэнэй нүхэдэйнь нюур дээрэ тамалагдадаг байба.

Лагерьта тогтоогдоһон журам хадаа хаагдаһан хүнүүдые хюдаха гэһэн хүсэлэнтэй байгаа гэжэ гэршэ хэлэнэ. Бэе муутай, үлэмэр хаагдаһан хүнүүд карантинда хүлдэжэ үхэдэг байгаа, тэдэниие тэндэ түрүүшээр оруулдаг байба. Тэрэнэй һүүлдэ хаагдаһан хүнүүдые хүндэ, хүшэр дабагдашагүй ажал хэлгэжэ алажа эхилдэг байгаа. Һара бүридэ хаагдаһан зонуудһаа тусхай командануудые шэлэгдэжэ, онсо хүндэ хүдэлмэридэ эльгээгдэдэг һэн. Удаань үхэһэн хүнүүдые ашаһан грузовигууд Бухенвальдда бусажа ерэдэг байгаа.

Саашадань гэршэ болбол трибуналые Бухенвальдска лагерьта хаагдаһан хүнүүдые медицинскэ экспериментнүүдэй туһаар хюдаһантай танилсуулна.

Үхэһэн хүнүүдые шатаахада гараһан үнэһэ хүрьһэ үтэгжүүлхын хэрэгтэ ошодог байба гэжэ гэршэ дуулгана.

Энэ лагерьта французска генералнууд Дюваль ба Вернон, профессор Леон Динверс, Франциин национальна сулеэлэлгын ажал-ябуулагшад, түрүү интеллигенциин түлөөлэгшэд үхэһэн юм гэжэ гэршэ хэлэнэ.

Французска гэмнэлтын талаһаа үшөө нэгэ шэнэ гэршэ—Франсуа Буа гэгшые. гэршын асуулта абахын түлөө, дуудана. Барселондо түрэһэн, испанска зүгдаашан 1941 оной сентябрьһаа Мау[…] герьта хаагдаад байһан, хү[…] шэ хэлэнэ фоторепортор, […] тай фотограф ба фотолабор[…] та хүдэлмэридэг байгаа. Гэ[…] Маутхаузендэ хаагдаһан нэ[…] тографинуудай зүб байһан[…] тэдэнь трибуналда харуулаг[…]

Тусхай аппарадаар тэдэ […] ехэ сагаан экран дээрэ […] Зурагууд дээрэ хүндэ х[…] ёбдэдэг газарта хаагдаһан […] жэ байһан ажал болон ги[…] гэмтэжэ үхэһэн хүнүүдэй […] дана. Залда байһан хүнүү[…] хаража байтараа сүүдлүүлэ[…] дали дээрэ һуужа байһан, […] хэгшэд тээшэ харана, […] дунда үбшэн байһан Кальте[…] нөөдэр үгы байна. Тиигэб[…] түхэлэнь Гиммлерэй дэргэдэ […] харагдана. Энэ зураг хада[…] перай Маутхаузендэхи лаг[…] хэгдэһэн юм гэжэ гэршэ […] сад олон испанска зүгдааша[…] капепуудта али французск[…] лата немецүүдтэ эсэргүүс[…] байхадаа плендэ абтаһан […] саашадаа хэлэнэ. Түрүүшэ[…] сагта плендэ абтаһан […] герьта байгааб, теэд удаань […] французска плендэ абтаһан […] ехэ бүлэгые маутхаузендэхи […] дахяа абаашаһан байгаа.

Гэршын энэ асуултаар […] заседани таһалагдажа, ян[…] үглөөнэй заседани дээрэ […] гэжэ шиидхэгдэбэ.

Харюусалгата редактор
Ц. Г. ГА[…]

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС, г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС, Улан-Удэ, Унэн). ТЕЛЕФОНУУД, ответ. редактора—23. АТС—1-80; зам. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23; отделов: партийн[…] и промышленности—7-89; сельского хозяйства—6-03; писем и переводов—6-03 (2 зв.) об'явлений 2-64 (2 зв.).

Н—00544 Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж